Mișcarea Civică „Construim Încredere”

Raport analitic alternativ privind activitatea Guvernului Tofan

Economia și costul vieții

Angajamentele din Program și rezultatele pentru cetățeni

Evaluare la 100 de zile de la instalarea Guvernului

Perioada analizată	22 iulie – 30 octombrie 2026 (ziua a 100-a)
Închiderea documentării	30 octombrie 2026, ziua a 100-a
Bilanțul Guvernului	Anunțat pentru 5 noiembrie 2026

Document de analiză civică elaborat pe baza informațiilor publice disponibile. Concluziile și recomandările aparțin Mișcării. Calculele proprii sunt indicate ca atare, iar ceea ce nu a putut fi verificat este spus explicit în text.

Scopul raportului

Raportul confruntă angajamentele din Programul de guvernare „Economie europeană, stat eficient”[1] și din discursul de învestire[2] cu actele adoptate, datele statistice și rezultatele documentate public. Examinăm în ce măsură Guvernul și-a îndeplinit obligațiile asumate pentru primele 100 de zile și ce efecte timpurii au avut deciziile sale asupra cetățenilor, economiei și instituțiilor. Perspectiva este cea a interesului public.

Constatarea centrală este că activitatea administrativă vizibilă depășește rezultatele demonstrate. Există proiecte, consultări și proceduri lansate, dar dovezile privind economiile nete și reducerea costurilor suportate de populație nu sunt încă demonstrate. În paralel, inflația s-a accelerat, iar soldul datoriei de stat și cheltuielile cu dobânzile au crescut semnificativ.

Structura documentului

- **Sinteză executivă**, tabel-sinteză și metodologie
- **Partea I** — Economia și costul vieții (inflație, energie, finanțe publice, activitate economică, comerț agroalimentar)
- **Partea a II-a** — Cele 13 angajamente: nouă cu termen în perioada de 100 de zile (șase din Program, trei adăugate de discursul de învestire), trei multianuale și unul transversal
- **Concluzi**i, notă și cerințe pentru bilanțul guvernamental
- **Anexă** (inventarul angajamentelor)

[1] Guvernul — Programul de activitate „Economie europeană, stat eficient” (Program de guvernare 2026), pp. 11–14, 20–25, 36, 59–61, 91–94. https://gov.md/sites/default/files/media/documents/2026-07/Program%20de%20activitate%20al%20Guvernului%202026.pdf

[2] Guvernul — Discursul candidatului la funcția de prim-ministru, Vasile Tofan, în plenul Parlamentului, 21 iulie 2026. https://gov.md/ro/discursuri-si-mesaje/discursul-candidatului-la-functia-de-prim-ministru-al-republicii-moldova-0

Sinteză executivă

Ce lasă în urmă Guvernul Tofan după 100 de zile. Bilanțul este al unui Guvern care a pus în mișcare diverse procese, dar a livrat puține rezultate pe care cetățenii să le poată simți sau verifica. Au fost adoptate politica fiscală pentru 2027 și o hotărâre de dereglementare, au pornit inventarul barierelor, auditul funcțional al administrației și o nouă hartă administrativ-teritorială. În același timp, singurul angajament cu termen calendaristic propriu, linia Vulcănești–Chișinău, nu a fost respectat, controalele excesive nu au un rezultat final demonstrat, portofoliul industrial a fost prezentat, iar planul de acțiuni care ar permite urmărirea publică a angajamentelor lipsește.

Pentru familii, perioada a însemnat prețuri mai mari, în special la gaze, o economie care a încetinit și o protecție pentru iarnă încă nedemonstrată. Pentru buget, perioada a însemnat o datorie și o povară a dobânzilor în creștere și o politică fiscală care mută costul pe consum. Mișcarea recunoaște că o parte din aceste tendințe sunt moștenite sau externe. Ceea ce rămâne în sarcina Guvernului este gestionarea riscurilor și protecția celor vulnerabili, iar în ambele privințe dovezile sunt, la 30 octombrie, insuficiente. Cifrele de mai jos susțin această imagine.

În cele 100 de zile de la instalarea Guvernului Tofan, la 22 iulie 2026, presiunea asupra bugetelor familiale s-a accentuat. Rata anuală a inflației a urcat de la 6,51% în iunie la 8,60% în septembrie[3]. Nivelul general al prețurilor a crescut cu 1,74% între cele două luni, ceea ce înseamnă că un venit nominal neschimbat cumpără cu circa 1,71% mai puține bunuri și servicii. Scumpirea gazelor a avut o contribuție majoră la saltul lunar din septembrie: tariful pentru gospodării a crescut cu 40,8% de la 1 septembrie și cu încă 28,8% de la 1 octombrie.

Finanțele publice sunt, la rândul lor, sub presiune. În ianuarie–august, deficitul bugetului public național a fost de 7,67 miliarde lei, cu 2,04 miliarde peste aceeași perioadă din 2025[4]. Datoria de stat a crescut de la 142,79 miliarde lei la 30 iunie la 150,36 miliarde la 30 septembrie[5]. Deteriorarea deficitului față de 2025 s-a produs însă aproape integral înaintea mandatului: la 30 iunie deficitul cumulat era deja de circa 7,8 miliarde lei, iar în iulie–august nu s-a adâncit. Creșterea datoriei și a dobânzilor continuă în schimb și în perioada mandatului; delimitarea este făcută în Partea I.

Constatare transversală: planul de acțiuni al Guvernului

Constatare. Nu există un plan de acțiuni concret al Guvernului derivat din Programul de activitate. Programul, discursul și lista de 100 de zile sunt documente politice. Planul de acțiuni este instrumentul prin care obiectivele devin acțiuni cu responsabil, termen, indicator și finanțare. Fără el, termenele, responsabilii și indicatorii nu pot fi verificați pe fiecare angajament, iar evaluarea publică rămâne la nivelul declarațiilor. Absența planului nu a oprit activitatea (au fost adoptate acte și planuri sectoriale), dar publicul nu poate distinge prioritățile asumate de acțiunile punctuale.

[3] BNS — Indicii prețurilor de consum în iunie 2026. https://statistica.gov.md/ro/indicii-preturilor-de-consum-in-republica-moldova-in-luna-iunie-2026-9485_62541.html • BNS — Indicii prețurilor de consum în septembrie 2026. https://statistica.gov.md/ro/indicii-preturilor-de-consum-in-republica-moldova-in-luna-septembrie-2026-9485_62673.html

[4] Ministerul Finanțelor — Executarea bugetului public național la 31 august 2026, pp. 2 și 4. https://www.mf.gov.md/ro/download/file/fid/40669

[5] Ministerul Finanțelor — Buletin statistic privind datoria de stat, iunie 2026, p. 1. https://www.mf.gov.md/sites/default/files/Buletin%20statistic%2006.2026_0.pdf • Ministerul Finanțelor — Buletin statistic privind datoria de stat, septembrie 2026. https://www.mf.gov.md/sites/default/files/Buletin%20statistic%2009.2026.pdf

Temeiul. Articolul 34 din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern stabilește obligația aprobării, executării și publicării planului de acțiuni al Guvernului. Punctul 25 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin HG nr. 610/2018[6], prevede că, la învestirea unui nou Guvern, propunerile pentru Planul național de reglementări se transmit Cancelariei de Stat în termen de o lună de la acordarea votului de încredere. Mișcarea consideră că Guvernul trebuia să prezinte public, în primele 30 de zile de mandat, un calendar concret de realizare a angajamentelor, cu responsabili, termene și indicatori verificabili. Această cerință reprezintă standardul de transparență și responsabilitate susținut de Mișcare, distinct de termenul procedural prevăzut în Regulament.

> **Constatare transversală (apreciere a Mișcării): plan nepublicat**
> Nu a fost identificat un plan de acțiuni al Guvernului aprobat sau publicat. **Ce cerem:** publicarea planului, cu acțiune, responsabil, termen, indicator, sursă de finanțare și trimitere la pagina din Program; dacă planul a fost aprobat, data aprobării și adresa publicării.

Alte constatări. (1) Economia a trecut din august în stagnare, potrivit Termometrului Economic al Expert-Grup, cu o creștere a PIB apropiată de zero în trimestrul III și de cel mult 1% în 2026[7], iar BNM a majorat rata de bază la 9,00%[8]. (2) Datoria de stat a ajuns la 150,36 miliarde lei la 30 septembrie[9], iar cheltuielile cu dobânzile, în ritmul din ianuarie–august, se apropie de 6 miliarde lei anual. (3) Măsurile fiscale pentru 2027 (accize la motorină +20%, TVA standard la gaze peste 150 m³ lunar, din aprilie 2027) cad pe o economie în stagnare.

Dintre cele șase angajamente cu termen explicit în Program (cinci „în 100 de zile” și linia Vulcănești, cu termen la 31 august), unul este îndeplinit în termen (politica fiscală pentru 2027, adoptată de Parlament la 22 octombrie[10], deși proiectul a fost preluat de la Guvernul anterior într-o etapă avansată), unul este nerealizat la termen (linia Vulcănești–Chișinău), trei sunt îndeplinite parțial (lansarea inventarului barierelor: exercițiul a început, dar inventarul public cu trasabilitate lipsește; dereglementarea: hotărârea de Guvern a fost adoptată la 28 octombrie[11], dar proiectul de lege nu; portofoliul industrial: la 29 octombrie a fost prezentat public un portofoliu de proiecte, iar unul nu are un rezultat final demonstrat (controalele excesive). Discursul de învestire adaugă la lista de 100 de zile încă trei acțiuni: începerea auditului funcțional și a inventarierii proprietății publice, documentate ca început, și punerea în funcțiune a mecanismului central de urmărire a angajamentelor europene, nedemonstrată public[12].

---

[6] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=144183&lang=ro

[7] Expert-Grup — Termometrul Economic al Moldovei, ediția octombrie 2026 (document comunicat de Mișcare; date BNS și BNM; calibrare proprie a indicatorului). https://expert-grup.org/

[8] BNM — Decizia de politică monetară din 17 septembrie 2026 (rata de bază 9,00%). https://bnm.md/ro/printpdf/content/decizia-de-politica-monetara-17092026

[9] Ministerul Finanțelor — Buletin statistic privind datoria de stat, septembrie 2026. https://www.mf.gov.md/sites/default/files/Buletin%20statistic%2009.2026.pdf

[10] Parlamentul — Pachetul de politici fiscale și vamale pentru 2027, adoptat la 22 octombrie 2026. https://www.parlament.md/ns-newsarticle-pachetul-de-politici-fiscale-%C8%99i-vamale-pentru-anul-2027-a-fost-adoptat-parlament.nspx

[11] Guvernul — Guvernul simplifică regulile pentru afaceri și reduce costurile administrative (28 octombrie 2026). https://gov.md/ro/comunicate-de-presa/guvernul-simplifica-regulile-pentru-afaceri-si-reduce-costurile-administrative

[12] Guvernul — Discursul candidatului la funcția de prim-ministru, Vasile Tofan, în plenul Parlamentului, 21 iulie 2026. https://gov.md/ro/discursuri-si-mesaje/discursul-candidatului-la-functia-de-prim-ministru-al-republicii-moldova-0

Concluzie privind angajamentele fără rezultat final în 100 de zile

Pentru angajamentele fără rezultat final demonstrat (controale, mecanismul de urmărire) sau cu rezultat doar parțial (portofoliul industrial, prezentat public, dar fără un plan de acțiuni și termene de realizare), concluzionăm că **munca raportată se oprește la etapa de proces**: o consultare, un proiect de act, un plan, o prezentare publică. Niciuna dintre aceste obligații nu are, **la 30 octombrie**, un act definitiv în vigoare, un indicator măsurat sau un beneficiu verificabil pentru întreprinderi ori cetățeni.

O parte din lucrări continuă exerciții demarate de Guvernul anterior (cartografierea reglementărilor, politica fiscală, delimitarea patrimoniului), deci rezultatul propriu al noului cabinet este mai mic decât volumul activității vizibile. Calificativele reflectă stadiul la 30 octombrie.

Tabel-sinteză al angajamentelor

Calificativele folosesc scala din legenda de mai jos. „Origine” indică dacă obligația, sau lucrarea de pregătire a ei, provine de la Guvernul anterior.

Nr.	Angajament	Termen	Origine	Calificativ	Proba principală
1	Limitarea controalelor excesive și controlul bazat pe risc	100 zile	Mixtă	**Nedemonstrat**	Sesizări și bariere identificate; nicio măsurare a controalelor eliminate
2	Politica fiscală pentru 2027	100 zile	Moștenită (etapă avansată)	**Realizat**	Adoptată de Parlament la 22 oct.; realizare procedurală[13]
3	Lansarea inventarului barierelor	100 zile	Continuare	**Parțial**	Lansat[14]; registrul public cu trasabilitate lipsește
4	Eliminarea reglementărilor excesive	100 zile	Continuare	**Parțial**	HG nr. 587 (NU 684) adoptată la 28 oct.[15]; proiectul de lege NU 683 neadoptat
5	Portofoliul industrial și logistic	100 zile	Nouă	**Parțial**	Portofoliu de 19 proiecte prezentat la 29 oct.[16]; fără un calendar al implementării
6	Linia Vulcănești–Chișinău	31 aug. 2026	Moștenită (întârziere anterioară)	**Nerealizat**	Exploatare comercială nepornită; recepția a început la 27 oct.[17]; a șasea amânare

[13] Parlamentul — Pachetul de politici fiscale și vamale pentru 2027, adoptat la 22 octombrie 2026. https://www.parlament.md/ns-newsarticle-pachetul-de-politici-fiscale-%C8%99i-vamale-pentru-anul-2027-a-fost-adoptat-parlament.nspx

[14] Guvernul — Prim-ministrul Vasile Tofan a anunțat un concept de dereglementare și simplificare a controalelor (9 septembrie 2026). https://www.gov.md/ro/comunicate-de-presa/prim-ministrul-vasile-tofan-anuntat-un-concept-de-dereglementare-si

[15] Guvernul — Guvernul simplifică regulile pentru afaceri și reduce costurile administrative (28 octombrie 2026). https://gov.md/ro/comunicate-de-presa/guvernul-simplifica-regulile-pentru-afaceri-si-reduce-costurile-administrative • Guvernul — Actele adoptate și deciziile luate în ședința din 28 octombrie 2026 (HG nr. 587, proiectul NU 684/MDED/2026). https://www.gov.md/sites/default/files/media/documents/sedinte-de-guvern/2026-10/46-Actele%20adoptate%20%C8%99i%20deciziile%20luate%20%C3%AEn%20%C8%98G%20din%2028.10.2026.pdf

[16] Logos Press — Programul strategic „Construim Moldova”: 19 megaproiecte în valoare de 1,9 miliarde euro (29 octombrie 2026). https://logos-pres.md/en/news/the-strategic-programme-building-moldova-was-presented-in-chisinau-19-mega-projects-worth-e1-9-billion/

[17] Ministerul Energiei — A fost convocată comisia de recepție a lucrărilor la Stația electrică Chișinău (27 octombrie 2026). https://www.energie.gov.md/ro/content/fost-convocata-comisia-de-receptie-lucrarilor-la-statia-electrica-chisinau

Nr.	Angajament	Termen	Origine	Calificativ	Proba principală
7	Protecție energetică	Multianual	Mixtă	**În curs**	Înregistrare compensații din 2 nov.[18]; Casa Verde 7,9% finalizate[19]
8	Auditul funcțional și eficientizarea administrației	100 zile (începerea); restul multianual	Nouă	**În curs**	Început documentat: metodologie adoptată 21 oct.[20]; economii nedemonstrate
9	Reforma locală	Multianual	Mixtă	**În curs**	Hartă propusă la 8 oct.[21]; rezultate sociale nedemonstrate
10	Sprijin agricol previzibil	Multianual	Mixtă	**Parțial**	Fără calendar public al plăților; cereri complementare din 2025 plătite la 12–20 de luni de la depunere; circa 78% din plăți (aug.–oct.) sunt compensatorii[22]
11	Proprietate publică și privatizări	100 zile (începerea inventarierii); restul multianual	Moștenită (proiect din 2019)	**În curs**	Delimitare avansată[23]; privatizări fără tranzacții[24]
12	Evaluarea performanței miniștrilor	Transversal	Nouă	**Nedemonstrat**	Fișe publice de indicatori neidentificate
13	Mecanismul central de urmărire a angajamentelor europene	100 zile (discurs)	Nouă	**Nedemonstrat**	Punere în funcțiune neanunțată public

Legenda calificativelor

Calificativ	Definiție
Realizat	Produsul promis există și este documentat la termen.
Parțial	Există progres documentat, dar produsul promis nu este finalizat sau rezultatul final lipsește.
În curs	Procedura este deschisă, iar termenul nu s-a încheiat sau obligația nu are termen.
Nedemonstrat	Probele publice consultate nu sunt suficiente pentru a confirma îndeplinirea. Nu înseamnă automat că rezultatul nu există.
Nerealizat	Termenul explicit a expirat fără ca produsul promis să existe.

[18] Portalul guvernamental Compensații — Informații despre înregistrare. https://compensatii.gov.md/ro/home

[19] CNED — Casa Verde, rezultatele preliminare ale primelor două apeluri (16 octombrie 2026). https://www.cned.gov.md/ro/content/casa-verde-rezultate-preliminare-ale-primelor-doua-apeluri-si-masuri-pentru-imbunatatirea

[20] Guvernul — Actele adoptate la ședința din 21 octombrie 2026. https://gov.md/sites/default/files/media/documents/sedinte-de-guvern/2026-10/45-Actele%20adoptate%20%C8%99i%20deciziile%20luate%20%C3%AEn%20%C8%98G%20din%2021.10.2026.pdf

[21] Guvernul — Propunerea noii hărți administrativ-teritoriale (8 octombrie 2026). https://gov.md/ro/comunicate-de-presa/guvernul-prezentat-propunerea-noii-harti-administrativ-teritoriale

[22] AIPA — Autorizări de 49,15 milioane lei în 12–16 octombrie 2026. https://aipa.gov.md/in-perioada-12-16-octombrie-2026-aipa-a-autorizat-spre-plata-4915-mil-lei/

[23] APP — Progresul delimitării patrimoniului public (situația din 21 octombrie 2026). https://app.gov.md/patrimoniul-public-cu-hotare-trasate-si-proprietari-identificati-raport-de-progres-in-procesul-de-delimitare/

[24] APP — Rezultatele concursului pentru Fabrica de Sticlă din Chișinău (6 octombrie 2026). https://app.gov.md/rezultatele-concursului-investitional-de-privatizarea-i-s-fabrica-de-sticla-din-chisinau/

Calendar al termenelor și evenimentelor

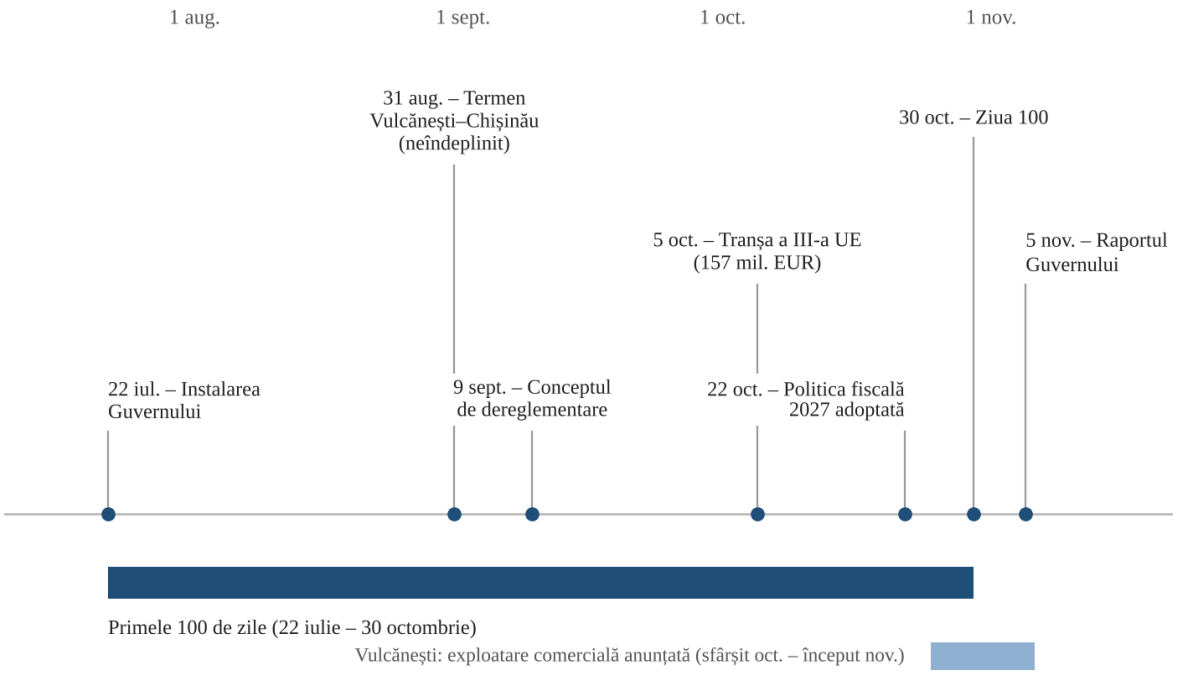

Figura 1. Calendarul primelor 100 de zile și al scadențelor relevante. Sursa: documentele citate în text; prezentare proprie.

Metodologia și limitele evaluării

Analiza folosește Programul[25], acte și proiecte oficiale, statistici BNS, rapoarte ale Ministerului Finanțelor, date ale autorităților sectoriale și documente ale Comisiei Europene. Pozițiile Mișcării sunt identificate ca atare. Ele nu substituie statisticile oficiale și nu reprezintă un audit independent.

Taxonomia angajamentelor. Cele 13 angajamente selectate se grupează după sursa și natura termenului: (a) cinci obligații formulate în Program ca „primele 100 de zile” (nr. 1–5, p. 12); (b) o obligație cu dată calendaristică proprie, 31 august 2026 (nr. 6, linia Vulcănești–Chișinău, §4.10.2, p. 91); (c) trei acțiuni pe care discursul le adaugă la lista de 100 de zile: începerea auditului funcțional (nr. 8), începerea inventarierii proprietății publice (nr. 11) și punerea în funcțiune a mecanismului central de urmărire a angajamentelor europene (nr. 13); pentru nr. 8 și 11 componenta de 100 de zile este doar „demararea”, restul fiind multianual; (d) trei angajamente multianuale selectate după impactul social, importanța financiară și verificabilitate (nr. 7, 9, 10), pentru care evaluăm doar deciziile luate în această perioadă; (e) un angajament transversal din discurs (nr. 12). Eficiența energetică este integrată în nr. 7.

Acțiuni, nu rezultate. Programul și discursul formulează majoritatea obligațiilor de 100 de zile ca acțiuni („a lansa”, „a prezenta”, „a începe”, „a aproba”). Raportul distinge de aceea între îndeplinirea formală a acțiunii promise și rezultatul pentru cetățeni, iar calificativul pozitiv se acordă primei.

[25] Guvernul — Programul de activitate „Economie europeană, stat eficient” (Program de guvernare 2026), pp. 11–14, 20–25, 36, 59–61, 91–94. https://gov.md/sites/default/files/media/documents/2026-07/Program%20de%20activitate%20al%20Guvernului%202026.pdf

Standardele mai exigente ale Mișcării (de exemplu, un registru public cu trasabilitate) sunt indicate ca criterii de evaluare.

Delimitarea angajamentelor 1, 3 și 4 măsoară practica controalelor (cât s-a redus efectiv povara inspecțiilor). Nr. 3 măsoară lansarea inventarului barierelor (promisiunea din Program) și, separat, calitatea lui (standardul Mișcării: public și trasabil). Nr. 4 măsoară produsul normativ: actele care elimină reglementări sau cerințe. Un același fapt (de exemplu, numărul de bariere identificate) este menționat în mai multe locuri, dar contează pentru un singur calificativ, cel al angajamentului la care se raportează direct.

Bază de comparație și atribuire. Pentru seriile lunare folosim iunie 2026 ca ultimă lună integral anterioară învestirii. Pentru execuția bugetară comparăm perioade identice din 2025 și 2026. Datele care acoperă și perioada dinaintea mandatului (salarii din trimestrul II, PIB din semestrul I, deficitul și dobânzile pe ianuarie–august) sunt prezentate ca punct de plecare și nu sunt atribuite Guvernului Tofan.

Sensul calificativelor. Un act adoptat poate îndeplini o obligație procedurală, dar nu dovedește singur impactul social. Calificativele se revizuiesc dacă Guvernul prezintă documente suplimentare.

Partea I — Economia și costul vieții

> **Cum citim această parte**
> Datele din această parte arată contextul și efectele pentru cetățeni la 100 de zile de la preluarea mandatului de guvernare. Răspunderea Guvernului se apreciază prin gestionarea riscurilor și protecția celor vulnerabili, nu prin nivelul prețurilor.

1. Inflația și puterea de cumpărare

Indicator	Iunie 2026	Septembrie 2026
Inflație față de aceeași lună a anului anterior	6,51%	8,60%
Creșterea prețurilor față de decembrie 2025	4,80%	6,62%

Sursa: BNS[26].

În septembrie prețurile au crescut cu 1,66% față de august: gazele, scumpite cu 40,8% într-o lună, au adăugat circa 1,1 puncte procentuale. Anual, serviciile costă cu 12,56% mai mult, produsele nealimentare cu 8,97%, iar alimentele cu 5,12%[27]: presiunea nu se limitează la coșul alimentar. Pentru familiile cu venituri mici, o factură energetică mai mare reduce banii rămași pentru alimente, medicamente și transport.

Salariul mediu brut din trimestrul II a fost de 16 895,7 lei, cu 9,2% mai mare nominal și cu 2,3% în termeni reali față de anul precedent[28]. Media ascunde însă o diferență: în sectorul bugetar creșterea nominală de 5,1% a rămas sub inflație (circa −1,5% real), iar în sectorul real a fost de 10,2% (circa +3,3% real); estimările sectoriale sunt calculate de autori, la o inflație medie de 6,7%. Este punctul de plecare preluat de noul cabinet, nu rezultatul său, dar rămâne o vulnerabilitate care cere răspuns în politica salarială și în protecția socială.

2. Energia și povara facturilor

La 28 septembrie, ANRE a aprobat pentru gospodării un preț al gazelor de 26,14 lei/m³ cu TVA (24 202 lei pentru 1 000 m³ fără TVA), aplicabil de la 1 octombrie[29]. Decizia invocă costul de procurare mai mare (de la 12 150 la 17 050 lei pentru 1 000 m³, circa +40,3%), prețurile europene și starea de urgență declarată în sectorul energetic de la 26 septembrie.

Cronologia tarifelor. Tariful pentru gospodării a fost de 14,42 lei/m³ până la 1 septembrie, de 20,30 lei/m³ de la 1 septembrie și de 26,14 lei/m³ de la 1 octombrie, adică o scumpire cumulată de 81,3% în

[26] BNS — Indicii prețurilor de consum în iunie 2026. https://statistica.gov.md/ro/indicii-preturilor-de-consum-in-republica-moldova-in-luna-iunie-2026-9485_62541.html • BNS — Indicii prețurilor de consum în septembrie 2026. https://statistica.gov.md/ro/indicii-preturilor-de-consum-in-republica-moldova-in-luna-septembrie-2026-9485_62673.html

[27] BNS — Indicii prețurilor de consum în septembrie 2026. https://statistica.gov.md/ro/indicii-preturilor-de-consum-in-republica-moldova-in-luna-septembrie-2026-9485_62673.html

[28] BNS — Câștigul salarial mediu în trimestrul II 2026 (1 septembrie). https://statistica.gov.md/ro/castigul-salarial-mediu-lunar-brut-si-indicele-numarului-mediu-al-salariatilor-i-9436_62609.html

[29] ANRE — Noile prețuri reglementate la gazele naturale (decizia din 28 septembrie 2026). https://anre.md/anre-a-aprobat-noile-preturi-reglementate-la-gazele-naturale-3-1411

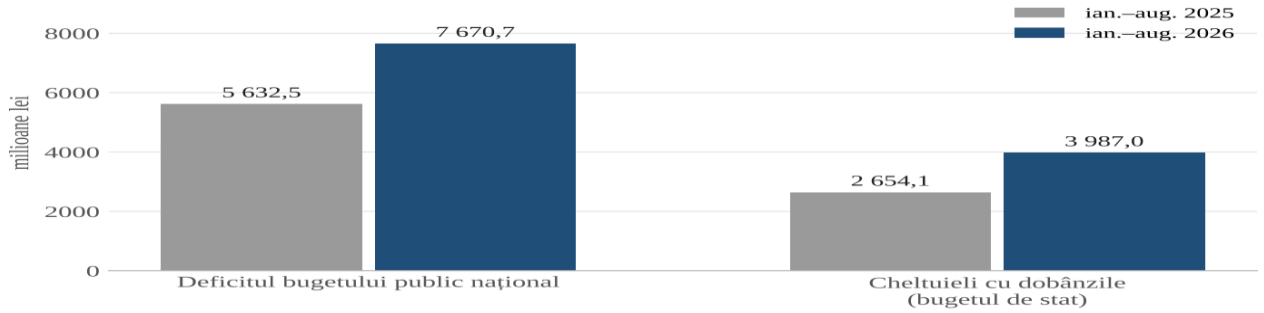
două luni (calcul propriu). Primul salt apare deja în IPC din septembrie[30]; al doilea va apărea în IPC din octombrie și va fi publicat în noiembrie.

Pregătirea pentru iarnă. La 9 septembrie, Guvernul a aprobat planul de măsuri pentru sezonul 2026–2027: stocuri de siguranță, verificarea infrastructurii și combustibil alternativ, cu termene în octombrie–noiembrie, raportare de la 15 octombrie și o comisie care verifică pregătirea[31]. Pentru populație, compensațiile se înregistrează de la 2 noiembrie[32]; pentru 2026 sunt rezervate 550 milioane lei, sumă pe care premierul însuși a declarat-o insuficientă[33]. Pentru comparație, compensațiile din iarna trecută au costat circa 2,4 miliarde lei, iar compensarea tuturor gospodăriilor ar costa, potrivit premierului, circa 3,8 miliarde lei. **Ce lipsește:** date publice despre stocurile efective de combustibil, livrările către gospodării și execuția termenelor din plan. Linia Vulcănești–Chișinău, care ar întări siguranța alimentării, nu este în exploatare comercială (angajamentul 6).

Concluzia susținută: în perioada mandatului, costul gazelor pentru gospodării a crescut cu aproximativ 81%, iar eficacitatea măsurilor de compensare nu este încă demonstrată. Concluzia nu atribuie Guvernului întreaga scumpire: responsabilitatea se apreciază prin gestionarea riscurilor, deciziile aflate sub controlul său și protecția oferită populației. Analiza compensațiilor și a renovărilor energetice este la angajamentul 7.

3. Bugetul public național și datoria de stat

Deficitul. În ianuarie–august, deficitul bugetului public național a fost de 7,67 miliarde lei, cu 2,04 miliarde (+36,2%) peste 2025; cheltuielile au crescut cu 7,4%, veniturile cu 5,4%[34]. Șase din cele opt luni preced mandatul: la sfârșitul lunii iunie deficitul cumulat era de circa 7,8 miliarde[35], deci în iulie–august nu s-a adâncit. Deteriorarea față de 2025 s-a produs în principal înaintea mandatului. Aceasta, însă, nu înseamnă o redresare structurală, deoarece calendarul încasărilor și al investițiilor poate modifica soldul fără o schimbare durabilă a politicii.

[30] BNS — Indicii prețurilor de consum în septembrie 2026. https://statistica.gov.md/ro/indicii-preturilor-de-consum-in-republica-moldova-in-luna-septembrie-2026-9485_62673.html

[31] Guvernul — Planul pentru sezonul de încălzire 2026–2027 (9 septembrie 2026). https://gov.md/ro/comunicate-de-presa/guvernul-aprobat-planul-de-masuri-pentru-pregatirea-sezonului-de-incalzire-2026

[32] Portalul guvernamental Compensații — Informații despre înregistrare. https://compensatii.gov.md/ro/home

[33] Logos Press — Guvernul a alocat 550 de milioane de lei pentru compensațiile la energie; restul banilor, încă în căutare (octombrie 2026). https://logos-pres.md/noutati/guvernul-a-alocat-550-de-milioane-de-lei-pentru-compensatiile-la-energie-restul-banilor-inca-in-cautare/

[34] Ministerul Finanțelor — Executarea bugetului public național la 31 august 2026, pp. 2 și 4. https://www.mf.gov.md/ro/download/file/fid/40669

[35] Ministerul Finanțelor — Raportul semianual privind executarea BPN. https://mf.gov.md/ro/content/guvernul-aprobat-raportul-semianual-privind-executarea-bugetului-public-na%C8%9Bional-pentru-anul?language=ru

Figura 2. Deficitul BPN și cheltuielile bugetului de stat pentru dobânzi, ianuarie–august 2025 și 2026 (mil. lei). Sursa: Ministerul Finanțelor[36].

Datoria de stat a crescut de la 142,79 miliarde lei la 30 iunie la 150,36 miliarde la 30 septembrie (+7,57 miliarde, +5,3%), cu 2,63 miliarde mai mult decât la 31 august și cu 17,58 miliarde mai mult decât la sfârșitul lui 2025[37]. Creșterea soldului nu este egală cu volumul împrumuturilor noi, deoarece intervin rambursările și variațiile de curs valutar. La 30 septembrie, 63,0% din datorie era clasificată cu rată variabilă (plafon de risc: 60%), iar 95,9% din titlurile interne ajungeau la scadență într-un an (plafon: 90%)[38]. În metodologia Ministerului Finanțelor, categoria „variabilă” include și datoria internă cu dobândă fixă și maturitate de până la un an. Indicatorii arată sensibilitate la dobânzi și la refinanțare, nu o criză de solvabilitate.

Costul dobânzilor. Bugetul de stat a plătit cu dobânzile 3,99 miliarde lei în ianuarie–august, cu 50,2% mai mult decât în 2025, ceea ce semnifică circa 6,0 miliarde anualizat[39]. Mișcarea estimează că deservirea datoriei de stat costă bugetul peste 6,5 miliarde lei pe an, adică peste jumătate de miliard lunar **și circa 2,8 ori fondul de subvenționare agricolă pentru 2026**, **de 2,29 miliarde lei**[40] (calcul propriu). Banii plătiți ca dobândă nu mai ajung pentru salarii, drumuri sau sprijin agricol; este o alegere bugetară, nu o relație contabilă directă. O parte din cost este moștenită (nivelul dobânzilor, structura datoriei). Guvernul răspunde de ritmul și structura noilor împrumuturi și de modul de finanțare a deficitului. **Cerem:** un plan de reducere a ratei de împrumuturi și a datoriei de stat.

4. Activitatea economică și baza productivă

În semestrul I, PIB a crescut real cu numai 0,6%, formarea brută de capital fix a scăzut cu 1,4%, iar consumul gospodăriilor a crescut cu 1,5%[41]. În august, producția industrială a fost cu 0,7% sub nivelul din august 2025[42], iar exporturile de bunuri au scăzut cu 6,1%, deși cumulat, pe ianuarie–august, au crescut cu 9,3%[43]. **Rezultatele descriu o economie preluată cu creștere modestă și investiții slabe.** Mai mult, Termometrul Economic al Expert-Grup arată că economia a trecut în august din creștere în stagnare: o creștere a PIB apropiată de zero în trimestrul III și de cel mult 1% în 2026, față de un potențial de circa 3%. Consumul rămâne singurul motor[44]. BNM a majorat rata de bază la 9,00% la 17

[36] Ministerul Finanțelor — Executarea bugetului public național la 31 august 2026, pp. 2 și 4. https://www.mf.gov.md/ro/download/file/fid/40669

[37] Ministerul Finanțelor — Buletin statistic privind datoria de stat, iunie 2026, p. 1. https://www.mf.gov.md/sites/default/files/Buletin%20statistic%2006.2026_0.pdf • Ministerul Finanțelor — Buletin statistic privind datoria de stat, septembrie 2026. https://www.mf.gov.md/sites/default/files/Buletin%20statistic%2009.2026.pdf

[38] Ministerul Finanțelor — Buletin statistic privind datoria de stat, septembrie 2026. https://www.mf.gov.md/sites/default/files/Buletin%20statistic%2009.2026.pdf

[39] Ministerul Finanțelor — Executarea bugetului public național la 31 august 2026, pp. 2 și 4. https://www.mf.gov.md/ro/download/file/fid/40669

[40] AIPA — Raport privind gestionarea FNDAMR în semestrul I 2026, pp. 4–5, 12–13 și 25–28. https://aipa.gov.md/wp-content/uploads/2026/07/Raport-gestionare-FNDAMR-Semestrul-I_2026-1.pdf

[41] BNS — PIB în trimestrul II și semestrul I 2026. https://statistica.gov.md/ro/produsul-intern-brut-in-trimestrul-ii-si-semestrul-i-2026-9497_62639.html

[42] BNS — Activitatea industriei în august 2026. https://statistica.gov.md/ro/activitatea-industriei-in-luna-august-2026-9503_62686.html

[43] BNS — Comerțul internațional cu mărfuri în august 2026 (comunicat din 15 octombrie). https://statistica.gov.md/index.php/ro/comertul-international-cu-marfuri-al-republicii-moldova-in-luna-9539_62679.html

[44] Expert-Grup — Termometrul Economic al Moldovei, ediția octombrie 2026 (document comunicat de Mișcare; date BNS și BNM; calibrare proprie a indicatorului). https://expert-grup.org/

septembrie[45], ceea ce scumpește creditul. Indicatorul este un instrument de analiză, nu o statistică oficială, iar în semestrul I a supraestimat creșterea.

5. Balanța comercială (ianuarie–august 2026 față de ianuarie–august 2025)

Indicator — comerțul cu toate mărfurile	Ianuarie–august 2026, mil. euro
Exporturi	2 239,4
Importuri, calculate din valorile prezentate	6 660,9
Sold comercial: exporturi minus importuri	−4 421,5

Sursa: BNS[46]. Total export ianuarie–august 2026: 2 239,4 milioane euro (+9,3%).

Deficitul comercial total pe ianuarie–august este de 4 421,5 milioane euro, cu 6,0% mai mare decât în 2025. În august exporturile au scăzut cu 6,1%, iar deficitul a crescut cu 14,9% (549,0 milioane euro).

6. Situația macroeconomică la zi: concluzie intermediară

Tabloul de ansamblu. La ziua a 100-a, situația macroeconomică se caracterizează prin inflație în accelerare (8,60% în septembrie), pierdere de putere de cumpărare în sectorul bugetar, creștere economică modestă în semestrul I (0,6%) și semnale de stagnare în trimestrul III[47], investiții în scădere, deficit comercial în adâncire, sold al datoriei și cost al dobânzilor în creștere, cu expunere ridicată la dobânda variabilă și la refinanțare pe termen scurt.

Ce este moștenit și ce este asumat. Mișcarea recunoaște că o parte din aceste tendințe preced mandatul: creșterea slabă, dezechilibrul extern, structura datoriei și nivelul dobânzilor. Responsabilitatea Guvernului nu dispare însă prin această recunoaștere. Ea privește **gestionarea riscurilor** (transparența achizițiilor de gaze, calendarul compensațiilor, pregătirea sezonului rece, structura finanțării datoriei) și **rezultatele tangibile pentru cetățeni, în special pentru grupurile vulnerabile**: pensionari, salariați bugetari, gospodării rurale încălzite cu gaz, fermieri dependenți de sprijin. Pentru acestea, concluzia la 30 octombrie este că protecția promisă nu este încă demonstrată prin plăți efective, facturi nete sau economii măsurate.

[45] BNM — Decizia de politică monetară din 17 septembrie 2026 (rata de bază 9,00%). https://bnm.md/ro/printpdf/content/decizia-de-politica-monetara-17092026

[46] BNS — Comerțul internațional cu mărfuri în august 2026 (comunicat din 15 octombrie). https://statistica.gov.md/index.php/ro/comertul-international-cu-marfuri-al-republicii-moldova-in-luna-9539_62679.html

[47] Expert-Grup — Termometrul Economic al Moldovei, ediția octombrie 2026 (document comunicat de Mișcare; date BNS și BNM; calibrare proprie a indicatorului). https://expert-grup.org/

Partea a II-a — Angajamentele și rezultatele pentru societate

Programul stabilește o singură listă de obligații pentru primele 100 de zile (p. 12): „*Primele 100 de zile trebuie să readucă încrederea economică, prin limitarea controalelor excesive, adoptarea politicii fiscale pentru 2027, lansarea inventarului barierelor administrative și modificarea cadrului juridic în scopul reducerii poverii asupra antreprenorilor și aprobarea portofoliului de proiecte industriale și logistice prioritare*.”[48]

Discursul de învestire repetă lista și o completează. Același paragraf începe cu avertismentul „În primele o sută de zile nu vom rezolva toate problemele țării.” și enumeră: „Vom prezenta politica fiscală pentru 2027.” „Vom continua inventarul barierelor administrative și revizuirea actelor permisive.” „Vom limita controalele neesențiale și vom trece la controlul bazat pe risc.” „Vom începe auditul funcțional al administrației și inventarierea proprietății publice.” „Vom aproba portofoliul proiectelor industriale, logistice și de infrastructură prioritare.”[49]

Pentru fiecare angajament separăm îndeplinirea obligației de dovada impactului. Verdictele folosesc scala din legendă.

1. Limitarea controalelor excesive

Angajament: Program, p. 12: „limitarea controalelor excesive”; §4.1.1, p. 21: „controale de stat bazate pe risc, coordonate între instituții și orientate spre prevenire și conformare voluntară”[50]. Discursul: „*Vom limita controalele neesențiale și vom trece la controlul bazat pe risc*.”[51] Testul are două componente: reducerea efectivă a controalelor excesive și trecerea la controlul bazat pe risc, cu păstrarea protecției consumatorilor, salariaților și mediului.

Singura sursă a cifrelor privind sesizările este comunicatul Guvernului din 9 septembrie: peste 200 de sesizări primite între 22 iulie și 6 septembrie, dintre care 63 au vizat bariere de reglementare, proceduri birocratice sau taxe sectoriale, iar 38 controale ale statului; circa 74% din sesizările privind controalele vizează Serviciul Fiscal de Stat și ANSA[52]. Cifrele nu apar în nota de fundamentare a proiectului de hotărâre[53] și nici pe pagina proiectului de lege[54]; un raport sau un act oficial care să le susțină nu a fost identificat. Sesizările indică probleme reale, dar nu sunt un eșantion statistic al întreprinderilor și nu măsoară frecvența abuzurilor în economie.

[48] Guvernul — Programul de activitate „Economie europeană, stat eficient” (Program de guvernare 2026), pp. 11–14, 20–25, 36, 59–61, 91–94. https://gov.md/sites/default/files/media/documents/2026-07/Program%20de%20activitate%20al%20Guvernului%202026.pdf

[49] Guvernul — Discursul candidatului la funcția de prim-ministru, Vasile Tofan, în plenul Parlamentului, 21 iulie 2026. https://gov.md/ro/discursuri-si-mesaje/discursul-candidatului-la-functia-de-prim-ministru-al-republicii-moldova-0

[50] Guvernul — Programul de activitate „Economie europeană, stat eficient” (Program de guvernare 2026), pp. 11–14, 20–25, 36, 59–61, 91–94. https://gov.md/sites/default/files/media/documents/2026-07/Program%20de%20activitate%20al%20Guvernului%202026.pdf

[51] Guvernul — Discursul candidatului la funcția de prim-ministru, Vasile Tofan, în plenul Parlamentului, 21 iulie 2026. https://gov.md/ro/discursuri-si-mesaje/discursul-candidatului-la-functia-de-prim-ministru-al-republicii-moldova-0

[52] Guvernul — Prim-ministrul Vasile Tofan a anunțat un concept de dereglementare și simplificare a controalelor (9 septembrie 2026). https://www.gov.md/ro/comunicate-de-presa/prim-ministrul-vasile-tofan-anuntat-un-concept-de-dereglementare-si

[53] Particip.gov.md — Nota de fundamentare la proiectul de hotărâre a Guvernului privind modificarea și abrogarea unor hotărâri (eliminarea reglementărilor excesive în sectorul privat și optimizarea sistemului de acte permisive). https://particip.gov.md/ro/download_attachment/42807

[54] Particip.gov.md — Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative privind eliminarea reglementărilor excesive în sectorul privat (consultare publică repetată, 7–21 septembrie 2026). https://particip.gov.md/ro/document/comments/50380

Consultările publice asupra pachetului confirmă activitate de pregătire legislativă, dar nu arată câte controale nejustificate au fost eliminate, câte decizii au fost anulate sau cât timp au economisit întreprinderile. Fiecare simplificare trebuie legată de riscul controlat: eliminarea unui control duplicat ajută, dar slăbirea controlului sanitar sau al securității muncii poate transfera costul asupra cetățenilor.

A doua componentă, controlul bazat pe risc, cere criterii de risc publicate și un act care le aplică. Prin urmare, în sursele consultate nu a fost identificat un asemenea act.

Verdict: Nedemonstrat

Reducerea efectivă a controalelor excesive nu este demonstrată în sursele disponibile.

Ce cerem: comparații înainte/după (număr și durată controale, rezultatul contestațiilor), publicate de Guvern, MDED și autoritățile de control. Raportul sau actul oficial din care provin cifrele de 200 de sesizări și clasificarea lor (63 privind bariere, 38 privind controale), precum și numărul barierelor confirmate după examinare.

2. Adoptarea politicii fiscale pentru 2027

Angajament: Program, p. 12: „adoptarea politicii fiscale pentru 2027”; §4.6.2, pp. 59–60[55].

Guvernul a aprobat proiectul la 8 septembrie[56], Parlamentul l-a votat în prima lectură la 10 septembrie[57] și l-a adoptat la 22 octombrie 2026[58]. Obligația de adoptare în primele 100 de zile este îndeplinită. Adoptarea trebuie separată de efectele economice. Proiectul a fost preluat de la Guvernul anterior într-o etapă avansată, deci meritul elaborării nu aparține integral Guvernului Tofan.

Estimarea guvernamentală prezentată la aprobarea proiectului era de circa 5,1 miliarde lei venituri suplimentare, din care aproximativ 4,3 miliarde din TVA și accize (circa 84%)[59]. Cifrele arată scopul real: pachetul nu este o politică fiscală în sens propriu, adică o viziune despre economie, investiții sau echitate, ci o colectare de venituri suplimentare pentru un buget auster. Povara cade pe consum, iar gospodăriile care cheltuiesc aproape întregul venit o suportă proporțional mai mult.

Ce se aplică din 2027. Potrivit relatărilor despre votul final din 22 octombrie, acciza la motorină crește cu 20% (majoritatea celorlalte accize, inclusiv la benzină, cu 10%), iar din 1 aprilie 2027 TVA redus de 8% la gazele naturale se menține doar pentru consumul de până la 150 m³ lunar, peste prag aplicându-se cota standard de 20%; un plafon similar se aplică și la energia electrică, consumul peste prag fiind taxat cu cota standard. Din cele 5,1 miliarde lei estimate de Ministerul Finanțelor, circa 2,7 miliarde vin din accize și 1,6 miliarde din TVA. Motorina este un cost de bază pentru transport și agricultură și se transmite în prețurile bunurilor, iar familiile care consumă peste prag, în special cele

[55] Guvernul — Programul de activitate „Economie europeană, stat eficient” (Program de guvernare 2026), pp. 11–14, 20–25, 36, 59–61, 91–94. https://gov.md/sites/default/files/media/documents/2026-07/Program%20de%20activitate%20al%20Guvernului%202026.pdf

[56] Guvernul — Politica fiscală și vamală pentru 2027 aprobată în Guvern (8 septembrie 2026). https://www.gov.md/ro/comunicate-de-presa/politica-fiscala-si-vamala-pentru-anul-2027-aprobata-de-guvern

[57] Parlamentul — Votarea în prima lectură a proiectului privind simplificarea legislației fiscale și vamale (10 septembrie 2026). https://www.parlament.md/ns-newsarticle-parlamentul-a-votat-%C3%AEn-prima-lectur%C4%83-proiectul-de-lege-privind-simplificarea-legisla%C8%9Biei-fiscale-%C8%99i-vamale.nspx

[58] Parlamentul — Pachetul de politici fiscale și vamale pentru 2027, adoptat la 22 octombrie 2026. https://www.parlament.md/ns-newsarticle-pachetul-de-politici-fiscale-%C8%99i-vamale-pentru-anul-2027-a-fost-adoptat-parlament.nspx

[59] Guvernul — Politica fiscală și vamală pentru 2027 aprobată în Guvern (8 septembrie 2026). https://www.gov.md/ro/comunicate-de-presa/politica-fiscala-si-vamala-pentru-anul-2027-aprobata-de-guvern

încălzite cu gaz, vor plăti cota standard, pe fondul unei economii în stagnare și al unei inflații ridicate (Partea I). Efectul cumulat asupra mediului de afaceri și a populației nu a fost publicat de Guvern.

Poziția constantă a Mișcării. Mișcarea a cerut în repetate rânduri reducerea TVA la gaze pe fondul crizei și al prețurilor exorbitante și a cerut ca de la începutul anului să nu se aplice cota de 20% la gaze și la energie electrică, unde o majorare a TVA ar scumpi direct factura. Aceste solicitări rămân neschimbate atât timp cât prețurile sunt atât de mari. Faptul că Guvernul a pornit de la o variantă mult mai dură și a relaxat-o pe parcurs nu schimbă scopul pachetului și nu poate fi prezentat drept concesie făcută cetățenilor: o povară mai puțin dură rămâne o povară suplimentară într-un moment în care familiile își pierd deja puterea de cumpărare.

Statul trebuie să înceapă cu sine. Înainte de a cere mai mult de la cetățeni și de la întreprinderi, Guvernul datorează publicului economii demonstrate în propriul aparat: reducerea cheltuielilor administrative, eliminarea reală a duplicărilor, controlul costului dobânzilor și al noilor structuri (Partea I, secțiunea 3, și angajamentul 8). Până atunci, orientarea spre venituri suplimentare din consum rămâne o alegere care mută costul reformei pe cei vulnerabili.

Verdict: Realizat (în termen)

Adoptarea a avut loc în primele 100 de zile, însă calificativul privește exclusiv îndeplinirea obligației de adoptare, fără a confirma beneficiile pachetului pentru cetățeni. Mișcarea își menține solicitările privind reevaluarea și etapizarea majorărilor accizelor la carburanți, inclusiv temperarea sau amânarea acestora în perioadele de șocuri externe, precum și revizuirea modificărilor TVA la gaze naturale și energie electrică, cu recalibrarea pragurilor de consum protejat și evaluarea transparentă a impactului asupra populației și economiei.

Ce cerem: neaplicarea cotei de 20% la gaze și energie electrică de la începutul anului și reducerea TVA la gaze cât timp prețurile rămân ridicate. Ministerul Finanțelor: impactul formei finale pe categorii de venit, sectoare și bugete locale, economiile propuse în aparatul statului, plus răspunsuri motivate la propunerile acceptate sau respinse.

3. Lansarea inventarului barierelor administrative

Angajament: Program, p. 12: „lansarea inventarului barierelor administrative”[60]. Formularea din Program cere lansarea inventarului, fără a-l defini ca public sau verificabil. Acestea sunt standardele Mișcării pentru calitatea instrumentului. Evaluăm separat lansarea (obligația asumată) și calitatea instrumentului (standardul Mișcării).

Lansarea este documentată: Guvernul a colectat sesizări din 22 iulie, iar la 9 septembrie a comunicat peste 200 de sesizări și 63 de bariere identificate, din care 38 legate de controale[61]. Proba este însă doar comunicatul: nu a fost identificat un act, ordin sau raport oficial care să conțină inventarul sau să documenteze lansarea, iar nota de fundamentare a proiectului de hotărâre nu reproduce cifrele[62]. Pe

[60] Guvernul — Programul de activitate „Economie europeană, stat eficient” (Program de guvernare 2026), pp. 11–14, 20–25, 36, 59–61, 91–94. https://gov.md/sites/default/files/media/documents/2026-07/Program%20de%20activitate%20al%20Guvernului%202026.pdf

[61] Guvernul — Prim-ministrul Vasile Tofan a anunțat un concept de dereglementare și simplificare a controalelor (9 septembrie 2026). https://www.gov.md/ro/comunicate-de-presa/prim-ministrul-vasile-tofan-anuntat-un-concept-de-dereglementare-si

[62] Particip.gov.md — Nota de fundamentare la proiectul de hotărâre a Guvernului privind modificarea și abrogarea unor hotărâri (eliminarea reglementărilor excesive în sectorul privat și optimizarea sistemului de acte permisive). https://particip.gov.md/ro/download_attachment/42807

această bază, obligația „lansării” este considerată îndeplinită formal, iar discursul o descrie ca o continuare a unui exercițiu început, nu ca o inițiativă nouă.

Rezultatul publicat este un bilanț agregat, nu un inventar în care fiecare barieră poate fi urmărită: norma care o produce, autoritatea responsabilă, soluția, termenul și stadiul de rezolvare nu sunt consultabile. Fără aceste elemente inventarul nu poate fi verificat de public, ceea ce reduce utilitatea lui pentru nr. 1 și 4. Mecanismul voluntar de sesizare poate favoriza firmele cu capacitate de a formula sesizări, iar cele mici și din localități îndepărtate pot rămâne slab reprezentate.

Verdict: Parțial

Lansarea a avut loc, iar obligația din Program este îndeplinită formal. Calitatea instrumentului (inventar public, cu trasabilitate) nu este demonstrată; aceasta este o cerință a Mișcării, nu o obligație citată din Program.

Ce cerem: MDED: registru public cu identificator unic pentru fiecare barieră, normă, autoritate, soluție, termen și justificarea acceptării sau respingerii.

4. Eliminarea reglementărilor excesive și optimizarea actelor permisive

Angajament: Program, p. 12: „modificarea cadrului juridic în scopul reducerii poverii asupra antreprenorilor”; §4.1.1, pp. 20–21: „înlocuirea autorizațiilor nejustificate cu notificări sau declarații pe propria răspundere”[63]. Discursul: „*O autorizație care nu protejează un interes public clar trebuie eliminată sau înlocuită cu o notificare*.”[64] Testul este existența și adoptarea actelor care elimină reglementări, nu comunicatele despre ele.

Actele care conțin dereglementarea. Sunt două proiecte ale MDED: (1) proiectul de lege privind eliminarea reglementărilor excesive în sectorul privat (NU 683/MDED/2026), aflat la „consultare publică repetată” între 7 și 21 septembrie 2026[65]; (2) proiectul de hotărâre de Guvern privind modificarea și abrogarea unor hotărâri (NU 684/MDED/2026), a cărui notă de fundamentare propune 20 de măsuri în domenii precum transportul rutier, sănătatea publică, mediul, securitatea muncii, subvențiile agricole și farmaciile[66]. Împreună, pachetele vizează 71 de legi și 29 de hotărâri, cu circa 80 de acte permisive și circa 180 de cerințe descrise ca autorizații ascunse[67].

[63] Guvernul — Programul de activitate „Economie europeană, stat eficient” (Program de guvernare 2026), pp. 11–14, 20–25, 36, 59–61, 91–94. https://gov.md/sites/default/files/media/documents/2026-07/Program%20de%20activitate%20al%20Guvernului%202026.pdf

[64] Guvernul — Discursul candidatului la funcția de prim-ministru, Vasile Tofan, în plenul Parlamentului, 21 iulie 2026. https://gov.md/ro/discursuri-si-mesaje/discursul-candidatului-la-functia-de-prim-ministru-al-republicii-moldova-0

[65] Particip.gov.md — Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative privind eliminarea reglementărilor excesive în sectorul privat (consultare publică repetată, 7–21 septembrie 2026). https://particip.gov.md/ro/document/comments/50380 • Particip.gov.md — Dosarul 15873 privind eliminarea reglementărilor excesive pentru mediul de afaceri. https://particip.gov.md/index.php/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-privind-eliminarea-reglementarilor-excesive-pentru-mediu-de-afaceri-in-sectoare-strategice-identificate-pe-baza-cartografierii-reglementarilor/15873

[66] Particip.gov.md — Nota de fundamentare la proiectul de hotărâre a Guvernului privind modificarea și abrogarea unor hotărâri (eliminarea reglementărilor excesive în sectorul privat și optimizarea sistemului de acte permisive). https://particip.gov.md/ro/download_attachment/42807 • MDED — Consultarea pachetelor de dereglementare privind circa 100 de acte normative (17 august 2026); proiectele NU 683/MDED/2026 și NU 684/MDED/2026. https://mded.gov.md/ministerul-dezvoltarii-economice-si-digitalizarii-si-secretariatul-consiliului-economic-consulta-autoritatile-asupra-pachetelor-de-dereglementare-ce-vizeza-circa-100-acte-normative/

[67] MDED — Consultarea pachetelor de dereglementare privind circa 100 de acte normative (17 august 2026); proiectele NU 683/MDED/2026 și NU 684/MDED/2026. https://mded.gov.md/ministerul-dezvoltarii-economice-si-digitalizarii-si-secretariatul-consiliului-economic-consulta-autoritatile-asupra-pachetelor-de-dereglementare-ce-vizeza-circa-100-acte-normative/

Etapă	Stadiu la 30 oct.	Probă
Cartografierea reglementărilor	**Realizat** (lansat sub Guvernul anterior)	Dosar 15873[68]
Concept de dereglementare	**Realizat** (9 sept.)	Comunicat[69]
Proiecte de acte (NU 683, NU 684)	**Realizat** (consultări din 17 aug.)	MDED[70]
Aprobare în Guvern: hotărârea NU 684	**Realizat** (28 oct., HG nr. 587)	Guvernul[71]
Aprobare în Guvern: proiectul de lege NU 683	**Neefectuată**	Particip.gov.md[72]
Adoptare în Parlament (proiectul de lege)	**Neefectuată**	—

Notă: situația la 30 octombrie. Comunicatul Guvernului din 28 octombrie descrie măsuri privind deșeurile, certificatul de clasificare pentru subvențiile agropensiunilor, transportatorii și farmaciile; HG nr. 587 rezultă din lista actelor adoptate.

Gradul de realizare. Pentru hotărâre sunt parcurse toate etapele până la adoptare, pentru proiectul de lege, doar consultarea. Există, deci, realizare normativă parțială, iar economiile anunțate sunt estimări, nu economii obținute: Guvernul estimează 36,6 milioane lei anual doar pentru măsura privind plăcile de înmatriculare ale transportatorilor[73]. Efectul pentru întreprinderi rămâne, așadar, de demonstrat.

Legătura cu Agenda de reforme. În primele 100 de zile, rezultatul normativ confirmat este adoptarea hotărârii Guvernului privind eliminarea unor reglementări excesive. Componenta legislativă a intervenției nu este însă finalizată: la data evaluării, legea aferentă nu este adoptată. Prin urmare, este documentată doar o parte a modificărilor propuse, iar reducerea efectivă a poverii administrative pentru întreprinderi rămâne de demonstrat. Până la sfârșitul anului 2026, condiționalitatea relevantă din Agenda de reforme prevede adoptarea a cel puțin două pachete normative cu minimum 30 de măsuri de dereglementare, eliminarea a cel puțin încă 20 de acte permisive și eliminarea sau integrarea justificată în cadrul legal a actelor permisive „ascunse”. Guvernul trebuie să demonstreze concret contribuția actelor adoptate la aceste cerințe și să finalizeze intervențiile restante. Rezultatele aferente etapei din 2025 constituie situația preluată și nu pot fi contabilizate ca realizări ale primelor 100 de zile.

[68] Particip.gov.md — Dosarul 15873 privind eliminarea reglementărilor excesive pentru mediul de afaceri. https://particip.gov.md/index.php/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-privind-eliminarea-reglementarilor-excesive-pentru-mediu-de-afaceri-in-sectoare-strategice-identificate-pe-baza-cartografierii-reglementarilor/15873

[69] Guvernul — Prim-ministrul Vasile Tofan a anunțat un concept de dereglementare și simplificare a controalelor (9 septembrie 2026). https://www.gov.md/ro/comunicate-de-presa/prim-ministrul-vasile-tofan-anuntat-un-concept-de-dereglementare-si

[70] MDED — Consultarea pachetelor de dereglementare privind circa 100 de acte normative (17 august 2026); proiectele NU 683/MDED/2026 și NU 684/MDED/2026. https://mded.gov.md/ministerul-dezvoltarii-economice-si-digitalizarii-si-secretariatul-consiliului-economic-consulta-autoritatile-asupra-pachetelor-de-dereglementare-ce-vizeza-circa-100-acte-normative/ • Particip.gov.md — Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative privind eliminarea reglementărilor excesive în sectorul privat (consultare publică repetată, 7–21 septembrie 2026). https://particip.gov.md/ro/document/comments/50380

[71] Guvernul — Guvernul simplifică regulile pentru afaceri și reduce costurile administrative (28 octombrie 2026). https://gov.md/ro/comunicate-de-presa/guvernul-simplifica-regulile-pentru-afaceri-si-reduce-costurile-administrative • Guvernul — Actele adoptate și deciziile luate în ședința din 28 octombrie 2026 (HG nr. 587, proiectul NU 684/MDED/2026). https://www.gov.md/sites/default/files/media/documents/sedinte-de-guvern/2026-10/46-Actele%20adoptate%20%C8%99i%20deciziile%20luate%20%C3%AEn%20%C8%98G%20din%2028.10.2026.pdf

[72] Particip.gov.md — Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative privind eliminarea reglementărilor excesive în sectorul privat (consultare publică repetată, 7–21 septembrie 2026). https://particip.gov.md/ro/document/comments/50380

[73] Guvernul — Guvernul simplifică regulile pentru afaceri și reduce costurile administrative (28 octombrie 2026). https://gov.md/ro/comunicate-de-presa/guvernul-simplifica-regulile-pentru-afaceri-si-reduce-costurile-administrative

Verdict: Parțial

Hotărârea de Guvern (NU 684, HG nr. 587) a fost adoptată la 28 octombrie, deci există realizare normativă. Proiectul de lege NU 683 nu este adoptat. Economiile anunțate sunt estimări. Pachetul continuă un exercițiu demarat de Guvernul anterior.

Ce cerem: data publicării și a intrării în vigoare a HG nr. 587; corespondența publică între fiecare cerință eliminată, actul definitiv, data aplicării și beneficiari, dar și calendarul proiectului de lege.

5. Portofoliul proiectelor industriale și logistice

Angajament: Program, p. 12: „aprobarea portofoliului de proiecte industriale și logistice prioritare”[74]. Discursul adaugă infrastructura: „*Vom aproba portofoliul proiectelor industriale, logistice și de infrastructură prioritare.*”[75] Testul: un portofoliu identificabil, cu proiecte, criterii de selecție, finanțare și responsabilități.

La 29 octombrie, Guvernul a prezentat public portofoliul celor 19 proiecte strategice de investiții în cadrul inițiativei „Construim Moldova”. Comunicarea oficială include proiecte identificabile și, pentru unele dintre acestea, finanțatori, bugete și termene de implementare. Acest rezultat trebuie recunoscut în evaluarea primelor 100 de zile. Documentele verificate nu clarifică însă dacă portofoliul prezentat corespunde integral celui industrial, logistic și de infrastructură promis și prin ce decizie a fost aprobat.

Verdict: Parțial

Prezentarea publică a unui portofoliu de investiții este documentată. Aprobarea și acoperirea integrală a portofoliului promis nu sunt încă demonstrate prin documentele examinate.

Ce cerem: Guvernului și MDED — documentul care confirmă aprobarea portofoliului, corespondența acestuia cu angajamentul din Program și informații despre selecția, finanțarea și responsabilitățile de implementare a proiectelor.

6. Punerea în exploatare a liniei Vulcănești–Chișinău (termen: 31 august 2026, nici la ziua prezentării raportului nu a fost dată în exploatare)

Angajament: §4.10.2, p. 91: „finalizarea și darea în exploatare a liniei electrice aeriene de 400 kV Vulcănești-Chișinău până la sfârșitul lunii august 2026”[76]. Termenul este repetat în discursul de învestire[77], deci este asumat de două ori. Este tratat separat de primele cinci deoarece are termen calendaristic propriu, expirat în interiorul perioadei.

[74] Guvernul — Programul de activitate „Economie europeană, stat eficient” (Program de guvernare 2026), pp. 11–14, 20–25, 36, 59–61, 91–94. https://gov.md/sites/default/files/media/documents/2026-07/Program%20de%20activitate%20al%20Guvernului%202026.pdf

[75] Guvernul — Discursul candidatului la funcția de prim-ministru, Vasile Tofan, în plenul Parlamentului, 21 iulie 2026. https://gov.md/ro/discursuri-si-mesaje/discursul-candidatului-la-functia-de-prim-ministru-al-republicii-moldova-0

[76] Guvernul — Programul de activitate „Economie europeană, stat eficient” (Program de guvernare 2026), pp. 11–14, 20–25, 36, 59–61, 91–94. https://gov.md/sites/default/files/media/documents/2026-07/Program%20de%20activitate%20al%20Guvernului%202026.pdf

[77] Guvernul — Discursul candidatului la funcția de prim-ministru, Vasile Tofan, în plenul Parlamentului, 21 iulie 2026. https://gov.md/ro/discursuri-si-mesaje/discursul-candidatului-la-functia-de-prim-ministru-al-republicii-moldova-0

Ministerul Energiei anunța la 1 iulie finalizarea lucrărilor și începerea testării[78]. La 21 august, ministerul a comunicat probleme la un transformator de curent și a cerut remedierea urgentă[79]. Planul guvernamental pentru sezonul rece, din 9 septembrie, a mutat exploatarea comercială spre sfârșitul lunii octombrie[80]. La 27 octombrie a fost convocată comisia de recepție a lucrărilor la Stația electrică Chișinău, ceea ce marchează începutul procedurii de recepție, nu punerea în exploatare. Potrivit ministrului Energiei, noile termene sunt sfârșitul lui octombrie – începutul lui noiembrie, iar aceasta este a șasea amânare față de termenul inițial, decembrie 2025.

Atribuire. Problema tehnică și o parte importantă din întârziere precedă mandatul. Termenul de 31 august a fost însă asumat atât în Programul Guvernului Tofan, cât și în discursul de învestire, deci răspunderea pentru respectarea lui îi aparține.

Întârzierea expune și finanțarea europeană. Măsura 117 din Agenda de reforme cere o linie funcțională și conformă, cu termen inițial decembrie 2025 și valoarea de 15 479 289,94 euro[81]. Suma este valoarea aferentă condiției de plată. În anexa deciziei din 29 septembrie, Comisia a evaluat pasul 117 ca neîndeplinit satisfăcător: termenul era 31 decembrie 2025, lucrările de construcție s-au încheiat la acea dată, iar la 30 iunie 2026 linia era gata pentru punere sub tensiune și teste de recepție, transmiterea directă a energiei nefiind încă posibilă; pasul se află în perioadă de grație până la 31 decembrie 2027[82]. Regulamentul UE permite reținerea finanțării pentru condiții neîndeplinite și reducerea ei dacă restanța persistă[83]. Perioada de grație reduce riscul imediat, dar nu schimbă termenul de 31 august 2026 din Program.

> **Verdict: Nerealizat la termenul de 31 august**
>
> Termenul din Program a expirat fără exploatare comercială, iar la 30 octombrie linia nu este în exploatare; a început doar procedura de recepție. Chiar dacă exploatarea începe ulterior, formularea corectă va fi „realizat cu întârziere”, nu „realizat în termen”.
>
> **Ce cerem:** situația măsurii 117, suma reținută și termenul de recuperare (Guvern): recepția, exploatarea și penalitățile efectiv recuperate (Ministerul Energiei și operatorul).

Angajamente cu impact social ridicat (nr. 7–11). Nr. 7, 9 și 10 sunt multianuale: evaluăm doar deciziile luate în perioadă. Nr. 8 și 11 au o componentă de 100 de zile („începerea”) și una multianuală.

[78] Ministerul Energiei — Finalizarea lucrărilor la linia de 400 kV (1 iulie 2026). https://energie.gov.md/ro/content/lucrarile-la-linia-electrica-aeriana-400-kv-vulcanesti-chisinau-au-fost-finalizate-si-au

[79] Ministerul Energiei — Remedierea defecțiunilor la transformator (21 august 2026). https://energie.gov.md/ro/content/ministrul-energiei-cere-remedierea-urgenta-defectiunilor-identificate-la-un-transformator-de

[80] Guvernul — Planul pentru sezonul de încălzire 2026–2027 (9 septembrie 2026). https://gov.md/ro/comunicate-de-presa/guvernul-aprobat-planul-de-masuri-pentru-pregatirea-sezonului-de-incalzire-2026

[81] Comisia Europeană — Agenda de reforme: măsuri și condiții de plată, p. 1 și măsura 117, pp. 80–81. https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/e1dcddb0-4011-4f2d-be93-4e6cda86874b_en?filename=Reform+and+Growth+Facility+for+the+Republic+of+Moldova_Reform+Agenda.pdf

[82] Comisia Europeană — Decizia de punere în aplicare C(2026) 6853 din 29 septembrie 2026 de aprobare a celei de-a treia eliberări de fonduri în cadrul Mecanismului pentru reformă și creștere și anexa sa (evaluarea condițiilor de plată: pașii 117 și 135, pp. 63 și 72). https://enlargement.ec.europa.eu/commission-implementing-decision-2992026-approving-third-release-funds-republic-moldova-under-reform_en

[83] Uniunea Europeană — Regulamentul (UE) 2025/535, art. 19, alin. (4)–(6), privind reținerea și reducerea finanțării. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32025R0535

7. Protecția energetică și reducerea vulnerabilității

Angajament: §4.10.3, pp. 91–92; §4.10.7, p. 94; eficiența energetică, §4.10.5, p. 93[84]. Evaluăm împreună ajutorul imediat și reducerea consumului pe termen lung. Programul promite compensații „bine țintite” (§4.10.7) și, pentru 2026, un buget de peste 200 milioane lei pentru renovarea blocurilor, minimum nouă proiecte demonstrative, contracte cu cel puțin 30 de asociații (peste 3 000 de apartamente) și reabilitarea a circa 160 de case rurale cu vulnerabilitate extremă (§4.10.5).

Portalul compensațiilor indică începerea înregistrării pentru noul sezon la 2 noiembrie[85], iar proiectul de modificare a mecanismului pentru 2026–2027 a trecut prin consultare în septembrie–octombrie[86]. Acestea demonstrează pregătirea, nu acoperirea efectivă a facturilor din iarna care urmează, în condițiile în care tariful gazelor a crescut cu 81% în două luni (Partea I, secțiunea 2).

Pentru renovări, CNED raporta la 16 octombrie, în primele două apeluri Casa Verde, 1 745 de cereri, 633 de lucrări începute, 137 finalizate și 33 de debursări aprobate[87]. Finalizările reprezintă 7,9% din cereri, iar debursările aprobate de facto doar 1,9%. Sunt stadii ale unui flux cumulativ, nu rezultate produse integral în mandat. Ele arată un decalaj între interesul exprimat și finalizarea sprijinului. Condiția de cofinanțare poate limita accesul familiilor sărace.

> **Verdict: În curs**
>
> Pregătirea schemei este vizibilă, dar acoperirea reală a facturilor nu poate fi măsurată înainte de sezonul rece. Există riscuri privind accesul și suficiența protecției.
>
> **Ce cerem:** Ministerul Muncii, Ministerul Energiei, ANRE și CNED: factura rămasă după ajutor pe categorii de venit, plățile efective și economiile măsurate la renovări.

8. Auditul funcțional și eficientizarea administrației

Angajament: Program, Prioritatea 3, p. 14: „Audit funcțional general al administrației centrale și al agențiilor, cu termene obligatorii pentru eliminarea atribuțiilor inutile, comasarea sau lichidarea instituțiilor cu funcții suprapuse”; §4.6.4, p. 61[88]. Discursul pune în lista de 100 de zile doar începutul: „*Vom începe auditul funcțional al administrației și inventarierea proprietății publice.*”[89] Componenta de 100 de zile este deci „începerea”; economiile nete sunt un rezultat multianual.

La 22 septembrie, Guvernul a indicat un exercițiu privind 161 de instituții, cu circa 52 000 de angajați, și reduceri diferențiate în intervalul 10–30%[90]. Intervalul nu dovedește repartizarea instituțiilor pe praguri și nici realizarea economiilor. Nu există o situație consolidată care să permită numărarea

[84] Guvernul — Programul de activitate „Economie europeană, stat eficient” (Program de guvernare 2026), pp. 11–14, 20–25, 36, 59–61, 91–94. https://gov.md/sites/default/files/media/documents/2026-07/Program%20de%20activitate%20al%20Guvernului%202026.pdf

[85] Portalul guvernamental Compensații — Informații despre înregistrare. https://compensatii.gov.md/ro/home

[86] Particip.gov.md — Dosarul 18405 privind compensațiile monetare pentru 2026–2027. https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-modificarea-unor-hotarari-ale-guvernului-acordarea-compensatiilor-la-energie-sub-forma-de-plata-monetara-pentru-perioada-rece-a-anului-2026-2027/18405

[87] CNED — Casa Verde, rezultatele preliminare ale primelor două apeluri (16 octombrie 2026). https://www.cned.gov.md/ro/content/casa-verde-rezultate-preliminare-ale-primelor-doua-apeluri-si-masuri-pentru-imbunatatirea

[88] Guvernul — Programul de activitate „Economie europeană, stat eficient” (Program de guvernare 2026), pp. 11–14, 20–25, 36, 59–61, 91–94. https://gov.md/sites/default/files/media/documents/2026-07/Program%20de%20activitate%20al%20Guvernului%202026.pdf

[89] Guvernul — Discursul candidatului la funcția de prim-ministru, Vasile Tofan, în plenul Parlamentului, 21 iulie 2026. https://gov.md/ro/discursuri-si-mesaje/discursul-candidatului-la-functia-de-prim-ministru-al-republicii-moldova-0

[90] Guvernul — Eficientizarea instituțiilor publice (22 septembrie 2026). https://www.gov.md/ru/node/10415

instituțiilor cu reduceri reale de 10%, 20% și 30%. La 21 octombrie a fost adoptată hotărârea privind metodologia de evaluare a conformității instituțiilor[91], o etapă normativă.

Economia netă trebuie calculată după indemnizațiile de eliberare, costurile reorganizării și eventuala externalizare a acelorași funcții. Dacă scade cheltuiala instituției, dar cresc timpul de așteptare și costul deplasării cetățeanului, o parte a poverii a fost transferată, nu eliminată. În teritoriu, riscurile principale sunt accesul mai dificil la servicii după reorganizări și transferul responsabilităților fără resurse.

Eficientizarea trebuie verificată și prin capacitatea instituțiilor de a gestiona riscurile și de a proteja cetățenii. Incidentul cibernetic din octombrie arată un eșec concret al protecției datelor în serviciile afectate. Potrivit estimărilor preliminare ale AGE din 27 octombrie, exploatarea vulnerabilităților unor servicii accesibile fără autentificare a permis extragerea neautorizată de date asociate cu circa 750 000 de IDNP-uri. Au fost deconectate preventiv 82 de servicii publice și peste 30 de sisteme informaționale și panouri de administrare. Pentru cetățeni, consecințele sunt expunerea la riscuri de fraudă și manipulare și întreruperea accesului la unele servicii. Blocarea ulterioară a atacului și restabilirea serviciilor nu anulează compromiterea confidențialității deja produsă. Poziția înaltă în clasamentul NCSI nu substituie protecția efectivă: indicele evaluează legislația, instituțiile și capacitățile documentate, fără să garanteze securitatea fiecărui sistem. Vulnerabilitățile pot preceda mandatul, dar verificarea și remedierea lor sunt responsabilități curente ale Guvernului. Evaluarea trebuie să arate dacă riscurile au fost identificate și tratate la timp, cât de rapid a fost limitat incidentul și ce protecție au primit persoanele afectate. Îndemnurile la vigilență nu transferă cetățenilor obligația statului de a le proteja datele. Incidentul este analizat ca test al funcționării administrației, nu ca obligație suplimentară pentru 100 de zile.

Verdict: În curs

Componenta de 100 de zile („demararea”) este documentată: exercițiul pentru 161 de instituții și metodologia adoptată la 21 octombrie. Economiile nete și distribuția reducerilor nu sunt demonstrate public și nu erau promise pentru 100 de zile. Incidentul cibernetic evidențiază, separat, deficiențe ale protecției datelor și continuității serviciilor; responsabilitățile individuale rămân de stabilit prin investigație.

Ce cerem: Cancelaria de Stat și Ministerul Finanțelor: tabel pe instituții cu situația inițială, decizia și rezultatul executat. Guvernul și autoritățile responsabile de securitatea cibernetică: evaluare independentă a incidentului, concluzii publice care nu compromit securitatea sistemelor, stabilirea responsabilităților, termene verificabile de remediere și informarea și sprijinirea persoanelor afectate.

9. Reforma locală și continuitatea serviciilor

Angajament: Program, p. 14: „Reorganizare administrativ-teritorială în jurul unor primării puternice, cu restructurarea fundamentală a nivelului raional”[92]. Discursul: „*Vom continua procesul de*

[91] Guvernul — Actele adoptate la ședința din 21 octombrie 2026. https://gov.md/sites/default/files/media/documents/sedinte-de-guvern/2026-10/45-Actele%20adoptate%20%C8%99i%20deciziile%20luate%20%C3%AEn%20%C8%98G%20din%2021.10.2026.pdf • Guvernul — Dosarul NU 873/CS/2026 privind evaluarea conformității instituțiilor publice. https://gov.md/sites/default/files/media/documents/sedinte-de-guvern/2026-10/NU-873-CS-2026_0.pdf

[92] Guvernul — Programul de activitate „Economie europeană, stat eficient” (Program de guvernare 2026), pp. 11–14, 20–25, 36, 59–61, 91–94. https://gov.md/sites/default/files/media/documents/2026-07/Program%20de%20activitate%20al%20Guvernului%202026.pdf

amalgamare aflat în curs.”[93] Angajamentul este multianual. Noua organizare ar urma să se aplice de la alegerile locale generale din 2027. Evaluăm doar deciziile luate în perioada între 22 iulie și 30 octombrie 2026.

Ce a făcut Guvernul? La 8 octombrie, Guvernul a prezentat noua hartă administrativ-teritorială: 273 de primării și trei regiuni (Nord, Centru, Sud) în locul celor 32 de raioane, iar Taraclia devine municipiu de nivelul al doilea[94]. Este o schimbare de model față de conceptul reformei din aprilie 2026, care propunea 10 raioane[95]. Guvernul invocă circa 115 000 de persoane consultate în peste 1 200 de întâlniri, dar aceste consultări s-au desfășurat pe parcursul întregului proces de reformă, început înaintea mandatului, și în cea mai mare parte pe modelul cu 10 raioane. Modelul cu trei regiuni a fost prezentat public abia la 8 octombrie. Proiectul de lege publicat în octombrie reduce numărul primăriilor de la 892 la 274 și face obligatoriu pragul minim de 3 000 de locuitori, propus încă din concept[96]. Proiectul se află încă la etapa de avizare și consultare în Guvern. Între 28 octombrie și 5 noiembrie, Guvernul organizează ceea ce numește „o nouă rundă” de consultări asupra pachetului legislativ, care cuprinde și atribuțiile regiunilor. Rundele anterioare nu au produs răspunsuri motivate pentru comunitățile care s-au opus configurațiilor propuse.

Testul. Reorganizarea teritorială este un mijloc, nu un scop. Numărul primăriilor nu este, singur, un indicator de performanță. Evaluăm trei lucruri:
(a) ordinea și fundamentarea reformei: competențele și finanțarea fiecărui nivel de administrație, analiza impactului;
(b) calitatea consultării: dacă comunitățile au putut influența configurațiile și dacă au primit răspunsuri motivate;
(c) efectul asupra autonomiei locale și asupra accesului cetățenilor la servicii.

Constatarea 1. Harta preceda competențele și finanțarea. Pachetul legislativ stabilește harta, componența consiliilor regionale și atribuțiile lor generale de dezvoltare regională. Competențele concrete și finanțarea noilor autorități sunt însă lăsate pentru acte separate, iar Conceptul nivelului al doilea amână redistribuirea competențelor și ajustarea finanțelor locale pentru 2027. Între timp, atribuții raionale din sănătate, educație și asistență socială trec la autoritățile centrale. Soarta competențelor se decide prin centralizare, înaintea hărții și separat de ea.

Neclar este și raportul cu agențiile de dezvoltare regională (ADR). Regiunile administrative preiau teritoriul regiunilor de dezvoltare Nord, Centru și Sud, unde funcționează deja ADR-uri subordonate ministerului. Conceptul promite roluri „distincte”, dar lasă atribuțiile concrete pentru acte ulterioare. Rămâne deschis cine decide prioritățile de investiții într-o regiune: consiliul ales sau agenția numită.

Consecințele sunt directe:

[93] Guvernul — Discursul candidatului la funcția de prim-ministru, Vasile Tofan, în plenul Parlamentului, 21 iulie 2026. https://gov.md/ro/discursuri-si-mesaje/discursul-candidatului-la-functia-de-prim-ministru-al-republicii-moldova-0

[94] Guvernul — Guvernul a prezentat propunerea noii hărți administrativ-teritoriale (8 octombrie 2026). https://gov.md/ro/comunicate-de-presa/guvernul-prezentat-propunerea-noii-harti-administrativ-teritoriale

[95] Guvernul — Guvernul a lansat Conceptul reformei administrației publice locale (8 aprilie 2026). Guvernul A Lansat Conceptul Reformei Administrației Publice Locale | Guvernul Republicii Moldova

[96] Cancelaria de Stat — Proiectul legii privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova (nr. unic 995/CS/2026) și nota de fundamentare. https://gov.md/sites/default/files/media/documents/sedinte-de-guvern/2026-10/995-CS-2026.pdf

- adecvarea configurațiilor nu poate fi evaluată, pentru că nu se știe ce servicii rămân la nivel local și cu ce resurse;
- la data evaluării, documentele publicate nu precizează competențele și bugetul viitoarelor consilii regionale și nici delimitarea rolurilor față de ADR-uri;
- noile autorități riscă să nu aibă resurse proporționale cu atribuțiile. Congresul Autorităților Locale și Regionale a constatat deja, în 2025, că art. 9 par. 2 al Cartei Europene a Autonomiei Locale nu este respectat[97].

Constatarea 2. Configurațiile nu sunt fundamentate verificabil. Nota de fundamentare recunoaște că proiectul „nu permite, singur, stabilirea unui cuantum credibil al economiilor nete pentru întreaga reformă”, iar costurile reorganizării urmează să fie calculate ulterior. Nu sunt prezentate nici efectele asupra bugetelor locale, nici distanțele până la noile centre administrative și accesul la transport public. În aprecierea Mișcării, criteriile configurațiilor sunt enunțate generic, fără o evaluare pentru fiecare configurație, și nu sunt aplicate consecvent:

- pragul de 3 000 de locuitori este prezentat ca regulă, dar comuna Chioselia Mare este constituită cu 2 867 de locuitori, cu amânarea pragului până în 2031. Proiectul nu explică de ce o excepție similară nu este posibilă și în alte cazuri;
- în cazul satului Bașcalia, Cancelaria de Stat a invocat continuitatea teritorială, deși, potrivit documentelor comunității, legătura cu centrul propus trece prin teritoriul UTA Găgăuzia și al orașului Basarabeasca, pe circa 35 km, fără transport public direct.

În lipsa unor criterii verificabile, configurațiile nu pot fi contestate argumentat, ceea ce poate alimenta suspiciuni privind motivele unor decizii.

Constatarea 3. Garanțiile de consultare lipsesc tocmai acolo unde reforma se aplică. Potrivit analizei Mișcării, art. 20 din proiect cere ca Parlamentului să i se prezinte rezultatele consultării locuitorilor și fundamentarea modificărilor teritoriale. Alin. (3) exceptează însă de la această cerință amalgamarea voluntară și pe cea normativă, adică exact instrumentele reformei. Proiectul menționează consultarea colectivităților vizate, dar nu stabilește procedura, termenele sau obligația unui răspuns motivat.

Practica din 2026 arată de ce această lacună contează. Mișcarea a documentat șase cazuri: Bașcalia, Ștefan Vodă, Sofia, Baraboi, Ciuciuleni și Botnărești. Configurațiile contestate de comunități au fost preluate în proiectul de lege. Din documentele disponibile nu reiese ca vreuna dintre aceste comunități să fi primit un răspuns motivat la pozițiile exprimate.

Constatarea 4. Proiectul consacră o practică desfășurată fără temei legal. În august, Cancelaria de Stat a notificat autorităților locale „inițierea amalgamării normative”, cu etape și termene, deși legislația în vigoare (Legea nr. 225/2023) reglementa doar amalgamarea voluntară, iar amalgamarea normativă

[97] **Raportul de monitorizare al Congresului, CG(2025)49-16.** Este sursa principală, documentul oficial adoptat la 30 octombrie 2025:
https://rm.coe.int/cg-2025-49-16prov-en-monitoring-of-the-application-of-the-european-cha/488028d4b8

era doar anunțată ca etapă viitoare. CALM a semnalat lipsa temeiului legal și a cerut, la 25 august, sistarea amalgamării forțate a localităților, în afara cadrului legal. Proiectul transformă acum aceste configurații în lege, fără ca obiecțiile să fi primit un răspuns. În aprecierea Mișcării, asemenea cerințe, adresate autorităților locale fără bază legală, depășesc cadrul permis de art. 8 par. 1 al Cartei Europene a Autonomiei Locale.

Constatarea 5. Recentralizare prezentată ca „primării puternice”. Competențele raionale importante nu coboară la primării, ci urcă la nivel central. Potrivit Conceptului nivelului al doilea, educația, oficiile medicilor de familie, centrele de sănătate publică, arhivele și arhitecții-șefi trec la ministere și agenții centrale, iar la primării ajung mai ales instituțiile culturale și sportive și drumurile locale. Transferul continuă preluarea asistenței sociale de către Ministerul Muncii, în 2024, iar regiunile „nu vor presta servicii publice”. Congresul a constatat deja, în 2025, că recentralizarea serviciilor sociale și a educației contravine principiului subsidiarității (art. 4 par. 3 al Cartei). Conceptul nu abordează nici compatibilitatea cu art. 110 și 113 din Constituție, care prevăd raioanele și rolul consiliului raional, ceea ce expune reforma unui risc de neconstituționalitate.

Poziția Mișcării. Mișcarea nu contestă necesitatea reformei administrației publice locale, ci modul în care este construită. Viciile identificate țin de arhitectura reformei, nu de formulări izolate, de aceea Mișcarea cere retragerea proiectului și reluarea procesului în ordinea firească: competențe, finanțare, criterii, consultare, apoi hartă.

Verdict: În curs (dar în sens contrar)

Configurarea reformei a avansat (conceptul nivelului al doilea, harta, pachetul legislativ și consultări), iar rezultatele finale nu erau scadente în 100 de zile. În aprecierea Mișcării, documentele publicate arată însă deficiențe de fond: harta precede competențele și finanțarea, configurațiile nu sunt fundamentate verificabil, nu reiese ca vreuna dintre comunitățile care s-au opus să fi primit un răspuns motivat, iar competențele importante urcă la nivel central.

Ce cerem: Competențele și finanțarea fiecărui nivel de administrație, inclusiv delimitarea rolurilor față de ADR-uri, înaintea aprobării hărții; analiza de impact și criteriile aplicate fiecărei configurații; răspunsuri motivate pentru comunitățile a căror poziție nu a fost urmată; o procedură de consultare prin lege organică și clarificarea compatibilității cu art. 110 și 113 din Constituție.

10. Sprijinul agricol previzibil și transparent

Angajament: §4.3.1, p. 36: „trecerea la un sistem de subvenționare predictibil, transparent și multianual, cu criterii clare de eligibilitate și performanță” și „reorganizarea AIPA”[98]. **Discursul:** „*Agricultura – de la compensații la investiții*”. Testul are două părți: (a) previzibilitatea plăților (sprijin plătit la termene cunoscute, nu doar volum total) și (b) direcția de la compensații spre investiții.

[98] Guvernul — Programul de activitate „Economie europeană, stat eficient” (Program de guvernare 2026), pp. 11–14, 20–25, 36, 59–61, 91–94. https://gov.md/sites/default/files/media/documents/2026-07/Program%20de%20activitate%20al%20Guvernului%202026.pdf

Ritmul autorizărilor și previzibilitatea plăților. În semestrul I, AIPA a raportat 1 364,49 milioane lei valorificate, în medie 227,42 milioane lunar[99]. Autorizările spre plată au constituit 82,19 milioane lei în august[100] și 11,28 milioane lei în septembrie[101]. În perioada 12–16 octombrie, au fost autorizate alte 49,15 milioane lei[102], iar în 5–16 octombrie autorizările însumează 269,48 milioane lei, din care 220,33 milioane în 5–9 octombrie (calcul propriu, ca diferență față de totalul de 362,95 milioane lei din august–16 octombrie). Aceste valori nu permit, singure, o concluzie privind accelerarea sau încetinirea activității AIPA. Volumul financiar depinde de numărul cererilor, valoarea sprijinului solicitat, tipul măsurilor și complexitatea verificărilor. Un număr redus de dosare investiționale poate reprezenta o sumă mai mare decât numeroase cereri de compensare. Totodată, autorizarea nu echivalează cu transferul banilor către beneficiari, iar sumele autorizate nu sunt direct comparabile cu cele raportate drept valorificate.

Întârzierile pot apărea atât la examinarea și autorizarea dosarelor, cât și după autorizare, în funcție de disponibilitatea fondurilor pentru plată. Pentru a identifica responsabilitatea, trebuie cunoscute numărul și vechimea cererilor restante, termenele de procesare, valoarea obligațiilor autorizate și neachitate, precum și fondurile disponibile pentru acoperirea acestora. Din perspectiva angajamentului asumat, rezultatul relevant este dacă fermierii primesc sprijinul la termene cunoscute și respectate. Publicarea unor sume agregate nu demonstrează această previzibilitate și nu permite stabilirea cauzelor întârzierilor.

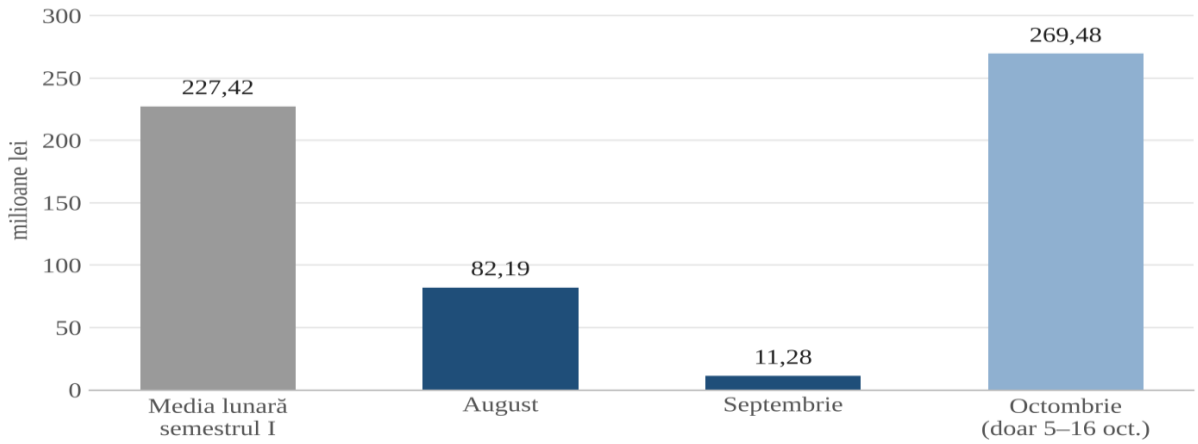

Figura 3. Fluxul lunar de autorizări AIPA față de media lunară a semestrului I (mil. lei). Sursa: AIPA[103]*; calcule proprii.*

[99] AIPA — Raport privind gestionarea FNDAMR în semestrul I 2026, pp. 4–5, 12–13 și 25–28. https://aipa.gov.md/wp-content/uploads/2026/07/Raport-gestionare-FNDAMR-Semestrul-I_2026-1.pdf

[100] AIPA — Autorizarea cererilor în august 2026. https://aipa.gov.md/aipa-informeaza-despre-procesul-de-autorizare-a-cererilor-de-solicitare-a-subventiilor-in-luna-august-2026/

[101] AIPA — Autorizarea cererilor în septembrie 2026. https://aipa.gov.md/aipa-informeaza-despre-procesul-de-autorizare-a-cererilor-de-acordare-a-subventiilor-in-luna-septembrie-2026/

[102] AIPA — Autorizări de 49,15 milioane lei în 12–16 octombrie 2026. https://aipa.gov.md/in-perioada-12-16-octombrie-2026-aipa-a-autorizat-spre-plata-4915-mil-lei/

[103] AIPA — Raport privind gestionarea FNDAMR în semestrul I 2026, pp. 4–5, 12–13 și 25–28. https://aipa.gov.md/wp-content/uploads/2026/07/Raport-gestionare-FNDAMR-Semestrul-I_2026-1.pdf • AIPA — Autorizarea cererilor în august 2026. https://aipa.gov.md/aipa-informeaza-despre-procesul-de-autorizare-a-cererilor-de-solicitare-a-subventiilor-in-luna-august-2026/ • AIPA — Autorizarea cererilor în septembrie 2026. https://aipa.gov.md/aipa-informeaza-despre-procesul-de-autorizare-a-cererilor-de-acordare-a-subventiilor-in-luna-septembrie-2026/ • AIPA — Autorizări de 49,15 milioane lei în 12–16 octombrie 2026. https://aipa.gov.md/in-perioada-12-16-octombrie-2026-aipa-a-autorizat-spre-plata-4915-mil-lei/

Ce se poate spune despre previzibilitate. Pentru fermier, previzibilitatea înseamnă să știe când va fi examinată măsura sa și cât așteaptă de la depunere până la plată. Datele publice arată: (a) **Calendar:** nu a fost identificat un calendar public al plăților pe măsuri. AIPA autorizează cererile doar în limita mijloacelor disponibile[104]. (b) **Vechime:** în 2025 s-au plătit post-investiții pentru 606 cereri din 2023 și 730 din 2024[105], cele 3 768 de cereri complementare din 2025 nu au fost autorizate în semestrul I 2026, iar plata a început în octombrie, adică la 12–20 de luni de la depunere (calcule proprii)[106]. (c) **Sold:** la 1 iulie, AIPA estima pentru cererile aflate în examinare un necesar de circa 1,8 miliarde lei, față de surse disponibile de 928,59 milioane lei. Cauza declarată este insuficiența surselor bugetate pentru 2026 față de cererile preluate în 2025[107]. Plățile complementare din octombrie provin din redirecționarea fondurilor nevalorificate, nu din resurse noi.

Concluzie. Previzibilitatea, deci, nu este demonstrată, nu pentru că volumul variază, ci pentru că lipsește calendarul public, iar dosarele așteaptă, structural, mai mult de un an. Bugetul 2026 precede mandatul, iar ritmul plăților și eventualele alocări suplimentare țin de Guvernul Tofan. Pentru o fermă cu rate, salarii și furnizori, sprijinul întârziat poate impune credit suplimentar sau vânzarea recoltei în condiții nefavorabile.

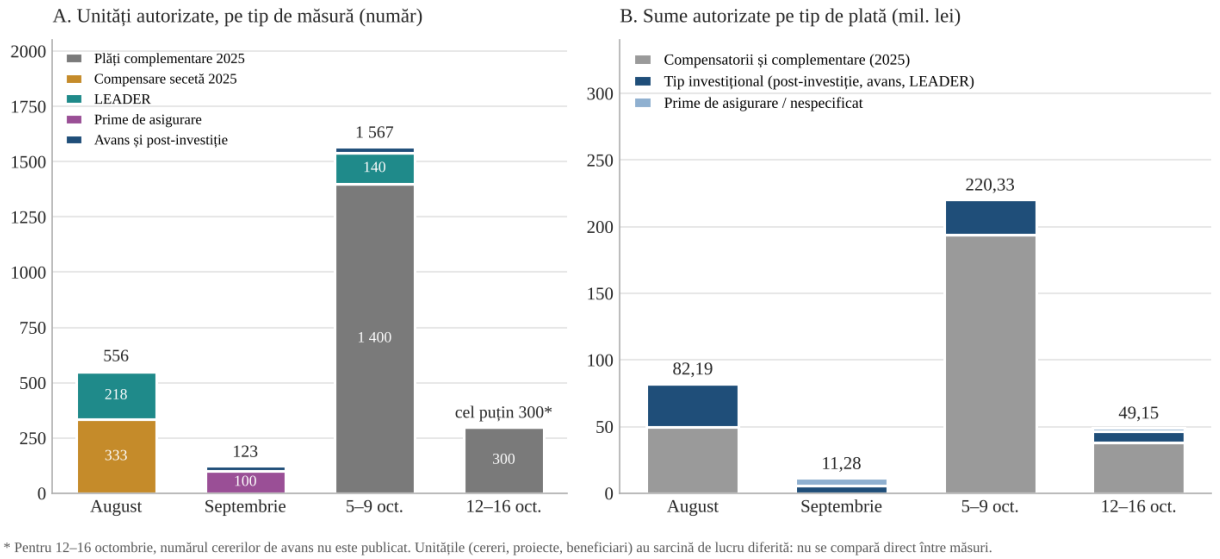
De la compensații la investiții? Din plățile autorizate între august și 16 octombrie (362,95 milioane lei), 281,78 milioane (77,6%) sunt compensatorii sau complementare, în principal pentru cereri din 2025. Doar 73,08 milioane (20,1%) sunt de tip investițional (plăți post-investiție, avansuri, LEADER), 5,38 milioane (1,5%) sunt prime de asigurare, iar 2,71 milioane (0,7%) nu sunt detaliate în sursă.

[104] AIPA — Raport privind gestionarea FNDAMR în semestrul I 2026, pp. 4–5, 12–13 și 25–28. https://aipa.gov.md/wp-content/uploads/2026/07/Raport-gestionare-FNDAMR-Semestrul-I_2026-1.pdf

[105] AIPA — Raportul anual de activitate pe anul 2025, pp. 6 și 8 (document comunicat de Mișcare; pagina de publicare nu a fost verificată). https://aipa.gov.md/

[106] AIPA — Raport privind gestionarea FNDAMR în semestrul I 2026, pp. 4–5, 12–13 și 25–28. https://aipa.gov.md/wp-content/uploads/2026/07/Raport-gestionare-FNDAMR-Semestrul-I_2026-1.pdf

[107] AIPA — Raport privind gestionarea FNDAMR în semestrul I 2026, pp. 4–5, 12–13 și 25–28. https://aipa.gov.md/wp-content/uploads/2026/07/Raport-gestionare-FNDAMR-Semestrul-I_2026-1.pdf

* Pentru 12–16 octombrie, numărul cererilor de avans nu este publicat. Unitățile (cereri, proiecte, beneficiari) au sarcină de lucru diferită: nu se compară direct între măsuri.

Figura 4. Unități autorizate de AIPA pe tip de măsură (A) și structura sumelor pe tip de plată (B), august – 16 octombrie 2026. Sursa: AIPA[108]; calcule proprii. Unitățile diferă (cereri, proiecte, beneficiari) și nu se compară între perioade.

Verdict: Parțial

Guvernul a reluat plățile în octombrie (269,48 milioane lei în săptămânile cunoscute, după un septembrie cu 11,28), dar nu a demonstrat nici previzibilitatea promisă în Program (fără calendar public, cu cereri din 2025 plătite la 12–20 de luni), nici trecerea de la compensații la investiții anunțată în discurs: circa 78% din sumele autorizate între august și 16 octombrie sunt compensatorii sau complementare. Calificativul „Parțial” reflectă reluarea plăților, nu atingerea obiectivelor.

Ce cerem: calendarul public al plăților pe măsuri și vechimea dosarelor plătite (AIPA, Ministerul Agriculturii), soldul scadent neachitat și decizia privind alocări suplimentare pentru cererile din 2025 (Guvernul, Ministerul Finanțelor); ponderea investițiilor în totalul plăților.

11. Proprietatea publică și privatizările

Angajament: §4.1.8, pp. 24–25: „Inventarierea și digitalizarea activelor statului; valorificarea justă și transparentă a acestora” și consilii selectate transparent, cu cel puțin o treime membri independenți[109]. Discursul pune în lista de 100 de zile doar începutul inventarierii[110]. Verificăm începerea (componenta de 100 de zile), apoi auditul, selecția competitivă a conducerilor și transparența valorificării (componenta multianuală). Registrul existent nu dovedește finalizarea noului exercițiu[111].

[108] AIPA — Autorizarea cererilor în august 2026. https://aipa.gov.md/aipa-informeaza-despre-procesul-de-autorizare-a-cererilor-de-solicitare-a-subventiilor-in-luna-august-2026/ • AIPA — Autorizarea cererilor în septembrie 2026. https://aipa.gov.md/aipa-informeaza-despre-procesul-de-autorizare-a-cererilor-de-acordare-a-subventiilor-in-luna-septembrie-2026/ • AIPA — Autorizări de 49,15 milioane lei în 12–16 octombrie 2026. https://aipa.gov.md/in-perioada-12-16-octombrie-2026-aipa-a-autorizat-spre-plata-4915-mil-lei/

[109] Guvernul — Programul de activitate „Economie europeană, stat eficient” (Program de guvernare 2026), pp. 11–14, 20–25, 36, 59–61, 91–94. https://gov.md/sites/default/files/media/documents/2026-07/Program%20de%20activitate%20al%20Guvernului%202026.pdf

[110] Guvernul — Discursul candidatului la funcția de prim-ministru, Vasile Tofan, în plenul Parlamentului, 21 iulie 2026. https://gov.md/ro/discursuri-si-mesaje/discursul-candidatului-la-functia-de-prim-ministru-al-republicii-moldova-0

[111] APP — Registrul patrimoniului public. https://app.gov.md/registrul-patrimoniului/

Raportarea APP din situația de la 21 octombrie acoperă 33 de raioane și municipii: peste 12 500 de terenuri figurează în listele proiectelor de hotărâri ale Guvernului, iar peste 2 500 de construcții sunt raportate ca delimitate[112]. APP precizează că includerea nu înseamnă înregistrare cadastrală finalizată. Lucrările continuă un proiect lansat în 2019, deci totalurile nu sunt exclusiv realizări ale noului cabinet.

În octombrie, APP a comunicat lipsa ofertelor la concursul pentru Fabrica de Sticlă din Chișinău[113] și intenția de a relansa procedurile pentru patru întreprinderi: Zarea, Izomer, Știința și Lumina[114]. Expunerea la privatizare nu a produs transfer de proprietate sau încasarea prețului. Lipsa ofertelor nu dovedește favorizare, dar nici eficiența valorificării patrimoniului.

La 28 octombrie, Guvernul a actualizat lista bunurilor supuse privatizării, la inițiativa APP: 17 poziții corectate, șase excluse și patru adăugate. O construcție și trei încăperi nelocuibile trec din domeniul public în domeniul privat al statului, iar licitația este metoda de privatizare[115]. Este o decizie adoptată, nu o vânzare: analiza trebuie să urmărească justificarea înstrăinării, evaluarea bunurilor și concurența efectivă, iar modificarea listei nu dovedește încă vânzări avantajoase pentru stat.

Verdict: În curs

Componenta de 100 de zile („începerea inventarierii”) este documentată prin delimitarea patrimoniului, care continuă un proiect din 2019. Finalizarea inventarierii nu este demonstrată, iar procedurile de privatizare verificate nu au produs tranzacții; lista bunurilor a fost actualizată la 28 octombrie.

Ce cerem: APP: Câte din bunurile statului au fost efectiv înregistrate din total? Câte din total avem înregistrate la moment?

12. Evaluarea performanței miniștrilor

Angajament: Discursul de învestire din 21 iulie 2026, secțiunea „Modul de implementare”[116]: „*Fiecare ministru va avea obiective, termene și indicatori. Progresul va fi examinat regulat în Guvern și raportat public.*” La aceasta se adaugă „*vom spune unde este blocajul și cine trebuie să îl rezolve*”. Programul promite „o platformă unică și un tablou de bord” cu „evaluare trimestrială a fiecărei instituții” (p. 13) și evaluarea performanței fiecărui minister prin angajamentele de aderare (p. 12)[117]. Este o obligație transversală. Pasajul nu fixează o zi pentru o evaluare formală și nu promite remanieri automate la 100 de zile; permite însă verificarea existenței obiectivelor și a raportării publice.

Element verificat	Constatare la 30 octombrie 2026
Obiective și indicatori pentru fiecare ministru	Nu a fost identificat un set public consolidat de fișe individuale, cu valori inițiale, ținte și termene.

[112] APP — Progresul delimitării patrimoniului public (situația din 21 octombrie 2026). https://app.gov.md/patrimoniul-public-cu-hotare-trasate-si-proprietari-identificati-raport-de-progres-in-procesul-de-delimitare/

[113] APP — Rezultatele concursului pentru Fabrica de Sticlă din Chișinău (6 octombrie 2026). https://app.gov.md/rezultatele-concursului-investitional-de-privatizarea-i-s-fabrica-de-sticla-din-chisinau/

[114] APP — Relansarea procedurilor pentru patru întreprinderi (20 octombrie 2026). https://app.gov.md/app-va-relansa-procedurile-de-expunere-la-privatizare-a-patru-intreprinderi-de-stat/

[115] Agenția Proprietăți Publice — Guvernul actualizează regulile de privatizare și lista bunurilor proprietate de stat (28 octombrie 2026). https://app.gov.md/app-guvernul-actualizeaza-regulile-de-privatizare-si-lista-bunurilor-proprietate-de-stat/

[116] Guvernul — Discursul candidatului la funcția de prim-ministru, Vasile Tofan, în plenul Parlamentului, 21 iulie 2026. https://gov.md/ro/discursuri-si-mesaje/discursul-candidatului-la-functia-de-prim-ministru-al-republicii-moldova-0

[117] Guvernul — Programul de activitate „Economie europeană, stat eficient” (Program de guvernare 2026), pp. 11–14, 20–25, 36, 59–61, 91–94. https://gov.md/sites/default/files/media/documents/2026-07/Program%20de%20activitate%20al%20Guvernului%202026.pdf

Element verificat	Constatare la 30 octombrie 2026
Examinarea periodică a progresului	Nu au fost identificate rezultate publice ale evaluării fiecărui ministru în raport cu propriile ținte.
Raportarea abaterilor și a corecțiilor	Comunicarea deciziilor sectoriale nu permite reconstituirea sistematică a întârzierilor, responsabililor și măsurilor corective.

Constatările privesc documentele publice de pe portalurile Guvernului și Cancelariei de Stat; nu certifică inexistența unor evaluări interne. Diferența dintre evaluarea internă și obligația de raportare publică este tocmai miza: fără ținte publicate înaintea evaluării, criteriile pot fi ajustate după rezultate.

Verdict: Nedemonstrat

Realizarea mecanismului de evaluare și raportare publică nu este demonstrată. Nu constatăm depășirea unui termen care nu este precizat în sursa oficială.

Ce cerem: publicarea, odată cu bilanțul, a fișei fiecărui ministru: obiectiv, situație inițială, țintă, termen, rezultat, sursă, abatere, măsură corectivă.

13. Mecanismul central de urmărire a angajamentelor europene

Angajament: Discursul de învestire, lista de 100 de zile: „*Vom pune în funcțiune mecanismul central de urmărire a angajamentelor europene ...*”[118] Programul descrie instrumentul: „planificare centralizată a angajamentelor de aderare”[119]. Obligația nu figurează în lista de 100 de zile din Program (p. 12); ea apare doar în discurs.

Rapoartele părții moldovene la pachetul de extindere nu sunt publice. Potrivit verificării Mișcării, pe pagina dedicată pachetului de extindere din site-ul Guvernului (Biroul pentru Integrare Europeană) se găsesc doar fișe informative și evaluările Comisiei, nu și rapoartele autorităților moldovene. Societatea vede ce spune Comisia, dar nu și cum raportează Guvernul implementarea recomandărilor ei, ceea ce împiedică verificarea rezultatelor mecanismului.

Verdict: Nedemonstrat

Raportarea privind contribuția la pachetul de extindere nu este publică.

Ce cerem: Cancelaria de Stat: publicarea rapoartelor părții moldovene la pachetul de extindere, cu gradul de implementare a fiecărei recomandări a Comisiei.

[118] Guvernul — Discursul candidatului la funcția de prim-ministru, Vasile Tofan, în plenul Parlamentului, 21 iulie 2026. https://gov.md/ro/discursuri-si-mesaje/discursul-candidatului-la-functia-de-prim-ministru-al-republicii-moldova-0

[119] Guvernul — Programul de activitate „Economie europeană, stat eficient” (Program de guvernare 2026), pp. 11–14, 20–25, 36, 59–61, 91–94. https://gov.md/sites/default/files/media/documents/2026-07/Program%20de%20activitate%20al%20Guvernului%202026.pdf

Concluzii, notă și cerințe pentru bilanțul guvernamental

Concluzia finală

Raportul nu susține imaginea unui bilanț benefic pentru cetățeni. Rezultatele Guvernului Tofan la 100 de zile sunt **fragmentare, la nivel de documente și, în cele mai multe cazuri, fără finalitate și fără dovezi** care să permită verificarea efectului. Dintre cele șase angajamente cu termen explicit în Program, unul este nerealizat (**linia Vulcănești–Chișinău, termen 31 august, asumat în Program și în discurs, este cea mai fermă constatare a raportului**), unul nu are rezultat final demonstrat (controale), trei sunt îndeplinite parțial (inventarul barierelor, dereglementarea, portofoliul industrial) și unul procedural (politica fiscală). Din cele trei acțiuni adăugate de discurs, începerea auditului funcțional și a inventarierii sunt documentate, iar mecanismul de urmărire a angajamentelor europene nu este demonstrat public.

Adoptarea politicii fiscale în termen nu poate fi prezentată ca realizare importantă a acestui Guvern: proiectul a fost preluat de la Guvernul Munteanu într-o etapă avansată, iar Mișcarea apreciază că efectul său asupra cetățeanului de rând este negativ, deoarece circa 84% din veniturile suplimentare estimate (4,3 din 5,1 miliarde lei) provin din consum, în timp ce inflația anuală este de 8,60%. Impactul pe categorii de venit nu a fost publicat, deci aprecierea se revizuiește dacă Ministerul Finanțelor publică simulările. Calificativul „Realizat” privește exclusiv obligația procedurală.

Dintre angajamentele multianuale (nr. 7, 9, 10), niciunul nu are încă un rezultat social demonstrat: compensațiile încep să fie înregistrate abia la 2 noiembrie, iar în agricultură circa 78% din plățile autorizate între august și mijlocul lui octombrie sunt compensatorii sau complementare pentru cereri din 2025. Guvernul nu a publicat nici planul de acțiuni derivat din Program, instrument prevăzut de art. 34 din Legea nr. 136/2017; Mișcarea susține ca standard prezentarea publică a unui calendar concret în primele 30 de zile de mandat (constatare transversală, în Sinteza executivă).

Nota Guvernului Tofan, primele 100 de zile

Mișcarea propune o notă sintetică pe o scală de la 1 la 10, calculată dintr-o grilă cu patru criterii. **Ponderea** arată cât de important este criteriul pentru cetățean; **nota** arată cât s-a demonstrat de facto, nu declarativ. Ponderile sunt ordonate după efectul asupra cetățeanului: îndeplinirea angajamentelor, rezultatele tangibile, gestionarea riscurilor și, la urmă, calitatea dovezilor și transparența.

Criteriu	Pondere	Nota (1–10)	Cum a fost calculată nota
Îndeplinirea angajamentelor cu termen (nouă obligații: șase din Program, trei din discurs)	40%	3,3	Punctaj pe obligație: Realizat 1; Parțial 0,5; În curs 0,25; Nedemonstrat sau Nerealizat 0. Rezultă 1 realizat + 3 parțiale (nr. 3, 4 și 5) + 2 în curs (nr. 8 și 11) = 1 + 1,5 + 0,5 = 3,0 din 9 = 33%, adică 3,3/10. Dacă politica fiscală, preluată de la Guvernul anterior, este punctată cu 0,5, nota scade la 2,8.
Rezultate tangibile pentru cetățeni	30%	2	Niciun beneficiu social măsurat în perioadă: compensațiile nu sunt identificate în volumul necesar, Casa Verde are 7,9% lucrări finalizate, sprijinul agricol este neregulat. Creșterea salarială reală din trimestrul II precede mandatul.

Criteriu	Pondere	Nota (1–10)	Cum a fost calculată nota
Gestionarea riscurilor și protecția celor vulnerabili	20%	3	Mecanismul de compensare este pregătit, dar neoperațional; linia Vulcănești este amânată repetat; în energie s-a declarat stare de urgență la 26 septembrie; plata sprijinului agricol este neregulată.
Calitatea dovezilor și transparența	10%	4	Se publică date lunare sau săptămânale (AIPA, APP, CNED) și proiecte în consultare, dar lipsesc registrele publice, fișele miniștrilor și sursa primară a cifrelor de 200 de sesizări și 63 de bariere.
Nota ponderată	100%	**2,9**	0,4×3,3 + 0,3×2 + 0,2×3 + 0,1×4 = 2,92

Notă metodologică: nota este o apreciere a Mișcării, nu o măsurătoare statistică. Ea reflectă stadiul la 30 octombrie. Sensibilitate: cu politica fiscală punctată la 0,5, nota ponderată este 2,7.

Justificarea notei de 2,9/10. Nota rămâne mult sub jumătatea scalei deoarece cele trei criterii cu pondere mare arată rezultate demonstrate reduse: dintre cele nouă obligații cu termen, doar una este realizată (politica fiscală, procedural și în mare parte moștenită), trei sunt parțiale (nr. 3, 4 și 5), iar două (auditul funcțional și inventarierea patrimoniului) sunt doar începute. Singurul angajament cu dată calendaristică proprie, linia Vulcănești, este nerealizat. Costul vieții a crescut fără o protecție măsurabilă pentru cei vulnerabili. Nota nu coboară mai mult deoarece Guvernul a început exercițiile promise (inventarul barierelor, auditul funcțional, delimitarea patrimoniului), a obținut deblocarea tranșei a III-a (decizia Comisiei Europene din 29 septembrie 2026 pentru reforme realizate în mare parte înaintea mandatului) și a pregătit mecanismul de compensare. Acestea sunt însă acțiuni de proces, nu rezultate.

Cerințe pentru bilanțul guvernamental

Pentru închiderea evaluării celor 100 de zile, solicităm publicarea următoarelor rezultate verificabile:

- Planul de acțiuni al Guvernului, cu acțiune, responsabil, termen, indicator și finanțare pentru fiecare angajament din Program, sau data aprobării și adresa publicării lui.
- Un registru al celor nouă obligații cu termen în perioadă, cu actele finale, datele aplicării și rezultatele măsurate. Pentru măsurile neîncheiate, cauza și noul termen. Adresa și data punerii în funcțiune a mecanismului central de urmărire a angajamentelor europene.
- Pregătirea pentru iarnă: stocurile efective de combustibil, livrările către gospodării și execuția termenelor din planul din 9 septembrie. Factura energetică rămasă gospodăriilor după compensații, pe surse de încălzire și categorii de venit.
- Datoria publică: un plan de reducere a ratei de împrumuturi, calendarul lunar al împrumuturilor din 2026, destinația lor, costul mediu și planul de finanțare a deficitului pentru 2027.
- Politica fiscală 2027: simulări publice ale impactului accizei la motorină și al TVA la gaze peste 150 m³ lunar asupra gospodăriilor, transportului și agriculturii.
- Situația fiecărei instituții reorganizate, cu reducerile de 10%, 20% și 30%, baza de calcul, costul tranziției și economia netă; date despre continuitatea serviciilor locale după reorganizare.
- Fișele proiectelor industriale și logistice, cu finanțare confirmată, criterii de selecție și stadiu fizic. Pentru proprietatea publică, evaluările, rezultatele concursurilor și obligațiile cumpărătorilor.
- Soldul sprijinului agricol neachitat, vechimea cererilor și numărul de dosare pe măsură.

- Fișele de performanță ale miniștrilor și rezultatele evaluării, împreună cu un registru al propunerilor civice, răspunsurilor motivate și măsurilor acceptate.

Anexă — Inventarul angajamentelor

Anexa listează obligațiile cu termen de 100 de zile din Program și din discursul de învestire, apoi angajamentele cu impact social evaluate fără acest termen. Programul conține o singură listă de 100 de zile (p. 12)[120]. Discursul enumeră șase acțiuni în paragraful despre primele 100 de zile[121].

A.1. Obligații cu termen în perioada de 100 de zile

Obligație	Program	Discurs	Nr.
Limitarea controalelor excesive / controlul bazat pe risc	„limitarea controalelor excesive” (p. 12)	„limităm controalele neesențiale și trecem la controlul bazat pe risc”	1
Politica fiscală pentru 2027	„adoptarea” (p. 12)	„prezentăm” politica fiscală	2
Inventarul barierelor administrative	„lansarea” (p. 12)	„continuăm” inventarul și revizuirea actelor permisive	3
Reducerea poverii prin modificarea cadrului juridic	„modificarea cadrului juridic” (p. 12)	implicit, în „revizuirea actelor permisive”	4
Portofoliul de proiecte prioritare	industriale și logistice (p. 12)	industriale, logistice și de infrastructură	5
Linia Vulcănești–Chișinău	până la sfârșitul lunii august 2026 (§4.10.2, p. 91)	același termen	6
Începerea auditului funcțional	audit funcțional general, fără termen de 100 de zile (p. 14)	„începem” auditul funcțional	8
Începerea inventarierii proprietății publice	§4.1.8, pp. 24–25, fără termen de 100 de zile	„începem” inventarierea	11
Mecanismul central de urmărire a angajamentelor europene	descris la pp. 11–13, fără termen de 100 de zile	„punem în funcțiune” mecanismul	13

Alte angajamente evaluate (fără termen de 100 de zile) și criteriul de selecție

Nr.	Angajament	Pagina în Program	Criteriu de selecție
7	Protecție energetică și eficiență	91–94	Impact social (facturi), importanță financiară
9	Reforma locală	14	Impact asupra accesului la servicii
10	Sprijin agricol previzibil	36	Impact social în mediul rural; date publice lunare
12	Evaluarea performanței miniștrilor	Discurs, „Modul de implementare”	Angajament transversal de transparență

Domenii cu angajamente în Program neevaluate de acest raport: justiție, securitate, social, sănătate, educație, digital. Evaluarea lor depășește tema „economia și costul vieții”.

[120] Guvernul — Programul de activitate „Economie europeană, stat eficient” (Program de guvernare 2026), pp. 11–14, 20–25, 36, 59–61, 91–94. https://gov.md/sites/default/files/media/documents/2026-07/Program%20de%20activitate%20al%20Guvernului%202026.pdf

[121] Guvernul — Discursul candidatului la funcția de prim-ministru, Vasile Tofan, în plenul Parlamentului, 21 iulie 2026. https://gov.md/ro/discursuri-si-mesaje/discursul-candidatului-la-functia-de-prim-ministru-al-republicii-moldova-0